ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ' 13 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1928 ΑΡΙΘ. 39—40

ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ Δ. Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ

Α΄.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Συμπληροῦται ἐφέτος τὸ 95ον ἔτος ἀπὸ τῆς πρώτης ἱδρύσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ πενταμελὴς Σύνοδος ἐκείνη τοῦ 1833, ἄγαν πολιτειοκρατικῶς συντεθεῖσα, ἀριθμοῦσα ἐν τοῖς μέλεσιν αὐτῆς, κατὰ θεωρίαν τοὐλάχιστον καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, οὐ μόνον Ἐπισκόπους, ἀλλὰ καὶ πρεσβυτέρους, μὴ ἔχουσα μόνιμον Πρόεδρον καὶ ἐν πολλοῖς ὑπομιμνήσκουσα ξένους πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν διοικητικοὺς θεσμούς, μετὰ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1843—4, δι' οὗ ἀνεκηρύχθη ἡ ἰσχὺς τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου τοῦ 1850, ἀνασυνεκροτήθη διὰ τῶν νόμων Σ΄. καὶ ΣΑ΄. τοῦ 1852. Καταργηθεῖσα δὲ ἕνεκα τῶν γνωστῶν λόγων κατὰ τὰ ἔτη 1923—1925, ἀνασυνέστη διὰ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1925, ὑπὸ τῆς Δικτατορίας ἐκδοθέντος, ὡς ἑπταμελὴς καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τοῦ 1923 καθιδρυθείσης ἢ μᾶλλον ἀναλαβούσης τὰ κανονικὰ δικαιώματα αὐτῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἧς ὅμως ἀνεστάλησαν αἱ συνελεύσεις. Ὁ προσφάτως ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς νόμος 3615 ηὔξησε τὰ μέλη αὐτῆς εἰς ἐννέα, διὰ τῆς προσθήκης τεσσάρων μελῶν ἐκ τῶν Μητροπόλεων τῶν νέων χωρῶν τῆς Ἑλλάδος, χωρὶς ὅμως νὰ μεταβάλῃ τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς, τὸν ὑπὸ τοῦ ἀτυχοῦς Νομ. Διατάγματος τῆς 26Σεπτεμβρίου 1925 καθορισθέντα.

Ἀλλ' ὁ εἰρημένος νόμος 3615 σημειοῖ σταθμὸν σπουδαιότατον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, λύσας μέγιστον ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα, τὸ τῆς διοικητικῆς ἀφομοιώσεως τῶν Μητροπόλεων τῶν νέων χωρῶν, ὅπερ ζήτημα ἀπησχόλει τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἑλληνικὴν πολιτείαν ἀπὸ δεκαεξαετίας περίπου, μετὰ τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον. Καὶ τότε μὲν ὑπεδεικνύετο ἁπλῆ λύσις τοῦ ζητήματος διὰ τῆς παρὰ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου χειραφετήσεως καὶ πλήρους ἑνώσεως τῶν Μητροπόλεων τῶν νέων χωρῶν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος· ὑπὸ τὸ πνεῦμα δὲ τοῦτο ἐγένετο ἡ νομοπαρασκευαστικὴ ἐργασία τοῦ 1914. Ἀλλ' ὁ ἐκραγεὶς παγκόσμιος πόλεμος διὰ τῶν τεραστίων μεταβολῶν, ἃς ἐπήνεγκε, καὶ τῶν τρομερῶν ἐπακολουθημάτων, ἐδημιούργησε συνθήκας καὶ περιστάσεις καθιστώσας ὀλεθρίαν τὴν ἀπόσπασιν τῶν εἰρημένων Μητροπόλεων ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Μετὰ πολλὰς καὶ διαφόρους μελέτας, ὁ νόμος 3615, δινάμει τοῦ ὁποίου συνέρχεται σήμερον ἡ Διαρκὴς Ἱ. Σύνοδος, ἀπέδωκε τὴν μόνην δυνατὴν λύσιν εἰς τὸ ζήτημα, διότι αἱ Μητροπόλεις τῶν νέων χωρῶν, χωρὶς νὰ παύσωσιν ἀνήκουσαι εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἰσέρχονται ἤδη εἰς ἔννομον κατάστασιν. Τὸ Πατριαρχεῖον διὰ Πράξεως αὐτοῦ, ληφθείσης ἤδη, ἐπηυλόγησε τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, ὡς τὴν μόνην δυνατὴν καὶ ὠφέλιμον. Ἑπομένως ἡ διοικητικὴ ἀφομοίωσις εἶναι ἤδη γεγονὸς τετελεσμένον, ἐμφανίζεται δὲ σήμερον ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία ἑνιαίαν ἔχουσα διοίκησιν. Συνήθως τοιαῦτα μεγάλα γεγονότα, οἷον τὸ προκείμενον, ἐκ τῆς ἐκβάσεως αὐτῶν κρίνονται, ἀλλ' ἀναμφιβόλως ἡ ἐπελθοῦσα θεραπεία προφανεστάτης ἀνάγκης, ἄνευ μειώσεως τῆς πνευματικῆς δυνάμεως τοῦ σεπτοῦ κέντρου τῆς Ὀρθοδοξίας, ἐπιβάλλει τὴν εὐμενεστέραν κρίσιν περὶ τοῦ συντελεσθέντος γεγονότος. Ἐκφράζοντες δὲ τὸν ἄπειρον ἡμῶν σεβασμὸν καὶ τὴν συμπάθειαν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ χαιρετίζοντες τοὺς ἐκ τῶν νέων χωρῶν τῆς πατρίδος ἀδελφοὺς ἡμῶν, ἂς εὐχηθῶμεν ὅπως οἱ Ἱεράρχαι τῆς ἡνωμένης ἤδη διοικητικῶς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν συμπνοίᾳ, ἀφοσιώσει καὶ ζήλῳ ἐργαζόμενοι, ἔργῳ καταδείξωσι τὴν ὠφέλειαν τῆς συντελεσθείσης λύσεως τοῦ ζητήματος.

Ἐκ τῶν μελλόντων νὰ ἀπασχολήσωσι καὶ τὴν Ἱεραρχίαν καὶ τὴν ἀντιπροσωπεύουσαν αὐτὴν Διαρκῆ Ἱερὰν Σύνοδον γενικῶν ζητημάτων ἀναμφιβόλως προέχουσι τὸ τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου καὶ τὸ οἰκονομικόν. Κυρίως εἰπεῖν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στερεῖται Καταστατικοῦ Νόμου. Τὸ ἀπὸ 26 Σεπτεμ-

βρίου 1926 Νομ. Διάταγμα, ἐκδοθὲν κυρίως πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας Ἀρχιερέων, ἀποτελεῖ συνονθύλευμα διαφόρων νόμων, ἔχει δὲ μεγάλα κενὰ καὶ συγκρουομένας διατάξεις. Ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ 1923 μετὰ προσθήκης διατάξεων περὶ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς αὕτη διεμορφώθη διὰ τοῦ νεαροῦ νόμου 3615, εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς κανονικὴν λειτουργίαν τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ 1923, παρά τινας ἐλλείψεις του, ὡς προελθὼν ἐξ ἐνδελεχοῦς μελέτης τῆς Ἱεραρχίας, εἶναι, κατὰ τὴν ὁμόθυμον κρίσιν αὐτῆς, ἀσυγκρίτως τελειότερος τῶν προηγουμένων νόμων, οἵτινες ἀπέρρευσαν ἐκ τοῦ Νομ. Διατάγματος τοῦ Ὄθωνος, ἀπὸ 23 Ἰουλίου 1833, συνταχθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀντιβασιλέως Γεωργίου Maurer ἐπὶ τῇ βάσει Βαυαρικῶν νόμων τοῦ 1811. Οἱ συντάξαντες τὸ Νομ. Διάταγμα τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1925 δὲν ἐδίστασαν νὰ παραπέμψωσιν εἰς τοὺς ἀναχρονιστικοὺς ἐκείνους νόμους καὶ ἐπ' αὐτῶν μᾶλλον νὰ στηρίξωσιν αὐτό. Διὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους εἶναι ἀνάγκη νὰ καταργηθῇ τὸ Νομ. Διάταγμα τοῦτο καὶ ν' ἀποκτήσῃ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τὸν ὁριστικὸν αὐτῆς Καταστατικὸν Χάρτην.

Ἡ μεγάλη Ἐπιτροπὴ τοῦ 1914 διὰ τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ Σημαντήρα κατήρτισε νομοσχέδιον περὶ ἐκκλησιαστικῆς δικονομίας, εὐχῆς δ' ἔργον εἶναι ν' ἀποσπασθῶσιν ἐκ τοῦ Καταστατικοῦ χάρτου αἱ δικονομικαὶ διατάξεις καὶ ν' ἀποτελέσωσιν ἴδιον νόμον ἐκκλησιαστικῆς δικονομίας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νομοσχεδίου Σημαντήρα, ἁπλοποιουμένου καὶ προσαρμοζομένου πρὸς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τῆς ἀπονομῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης, ἥτις, παρὰ τὰς βελτώσεις ἃς ἐπήνεγκεν ὁ Καταστατικὸς χάρτης τοῦ 1923, πλημμελῶς ἐνίοτε διεξάγεται μὴ ὑπαρχούσης εἰδικῆς δικονομίας.

Ὡσαύτως ἐκ τοῦ Καταστατικοῦ νόμου ἠδύναντο ν' ἀποσπασθῶσιν αἱ περὶ γάμου καὶ διαζυγίου διατάξεις καὶ ν' ἀποτελέσωσιν ἴδιον νόμον. Καλὸν δὲ εἶναι νὰ ζητηθῇ ἡ τρυποποίησις τῶν διατάξεων τοῦ τελευταίου περὶ διαζυγίου νόμου, ἐπιτρέποντος τὴν διάλυσιν τοῦ γάμου, ἕνεκα τοῦ ἀσυμβιβάστου χαρακτῆρος τῶν συζύγων. Ὁ νόμος ἔβλαψε καιριώτατα τὴν ἑλληνικὴν οἰκογένειαν, τείνει δὲ εἰς τὴν ἀποσύνθεσιν καὶ τὴν διάλυσιν αὐτῆς.

Τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα χρήζει ἀμέσου καὶ ἐξαιρετικῶς ἐπειγούσης λύσεως. Κατὰ τὸ λῆξαν Συνοδικὸν ἔτος, καθ' ὃ αἱ δυσχέρειαι τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου, ἕνεκα τῆς καταργήσεως πάσης ἀπὸ μέρους τοῦ Κράτους ἐπιχορηγήσεως, προσέλαβον λίαν ἀπειλητικὸν καὶ ἐπικίνδυνον χαρακτῆρα, ἠναγκάσθημεν δὲ ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ διὰ δανείου παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τὸ ζήτημα ἐμελετήθη ὑπό τε τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑπὸ τῆς Πολιτείας. Παρὰ πάσας τὰς ἀπὸ δεκαετίας γενομένας ἀπαλλοτριώσεις τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων, ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν ὁποίων συντηρεῖται ἡ Ἐκκλησία, ὑπελείφθη ἱκανὴ περιουσία, ἐκ τῆς καλῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ὁποίας δύναται νὰ πορισθῇ ἡ Ἐκκλησία ἐπαρκῆ τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως ἐάν, ἐννοεῖται, δὲν μειωθῇ διὰ νέων ἀπαλλοτριώσεων. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλετπι ἀναδιοργάνωσις τῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ἔν τε τῷ κέντρῳ, ἤτοι τῷ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείῳ, καὶ ἐν ταῖς Μοναῖς. Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου εὑρίσκεται ἑκάστοτε πρὸ ὄγκου διαχειριστικῶν πράξεων, εἶναι δὲ ὑποχρεωμένον ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ λύῃ πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ ζητήματα, ὅσα ἑκατοντάδες Μονῶν διαβιβάζουσιν εἰς αὐτό, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἄμεσον γνῶσιν αὐτῶν. Ἐκτὸς τοῦ κακοῦ τούτου, τὸ ἄγαν συγκεντρωτικὸν σύστημα τῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς Μοναστηριακῆς περιουσίας συντελεῖ εἰς τὴν μεγάλην βραδύτητα τῆς λύσεως τῶν διαφόρων ζητημάιων. Εἶναι τεράστιαι αἱ ζημίαι αἱ ἐπερχόμεναι ἐκ τῆς ἀναβολῆς καὶ χρονίσεως τῶν ζητημάτων, αἱ ὀφειλόμεναι εἰς τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα. Λαμβανομένης δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς βραδύτητος τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, αἵτινες κατὰ νόμον δέον ν' ἀποφαίνωνται περὶ πολλῶν ζητημάτων, εὐνόητος καθίσταται ἡ δυσκινησία περὶ τήν λύσιν αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου. Μετὰ τὴν γενομένην ἐν ἔτει 1926 ἀπόδοσιν τῶν κτημάτων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκ τῆς ἀεροπορικῆς ἀμύνης τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου ἐγένετο πολυμελέστερον, ἀλλ' ἡ μεταβολὴ αὕτη δὲν συνετέλεσε, δυστυχῶς, εἰς ταχυτέραν λύσιν τῶν διοικητικῶν καὶ διαχειριστικῶν ζητημάτων, παρ' ὅλην τὴν προσπάθειαν τῶν μελῶν καὶ τὴν πολύτιμον συμβολὴν αὐτῶν εἰς τὴν νομικὴν διαφώτισιν τῶν ζητημάτων.

Διὰ πάντας τούτους τοὺς λόγους δύο σχέδια προὐτάθησαν, πρὸς διευθέτησιν τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος, κατὰ τὸ παρελθὸν Συνοδικὸν ἔτος. Τὸ μὲν πρῶτον ἐγένετο ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἐνεργείας καὶ μελέτας τῆς ἱδρύσεως αὐτονόμου ὀργανισμοῦ διοικήσεως τῶν δημοσίων κτημάτων, εἰς ὃν ἔμελλε νὰ μεταβληθῇ ἡ Ἀεροπορικὴ Ἄμυνα, καὶ εἰς ὃν θὰ συμπεριλαμβάνετο ὡς αὐτοτελὲς τμῆμα ἡ διοίκησις τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων. Τὸ ἕτερον σχέδιον ἦτο ἡ

μετοχὴ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐν τῇ διοικήσει τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καὶ ἡ ὑπ' αὐτῆς ἐκποίησις τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων, πρὸς ρευστοποίησιν, οὕτως εἰπεῖν, καὶ κεφαλοποίησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Τὸ πρῶτον σχέδιον, καίτοι ἐντελῶς παρεσκευασθὲν καὶ διατυπωθὲν εἰς νομοσχέδιον, δὲν ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀποκλίναντος ὑπὲρ τοῦ διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης σχεδίου. Ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἥτις εἶχεν ἐγκρίνει τὸ πρῶτον σχέδιον, ἠσχολήθη καὶ περὶ τὸ δεύτερον σχέδιον, διατυπώσασα τὰς γνώμας αὐτῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ πέραν τούτου οὐδὲν ἀπολύτως ἐγένετο. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα μέχρις ὥρας δὲν παρουσίασεν ὡρισμένην διατύπωσιν τοῦ σχεδίου, οὐδὲ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Παιδείας μετ' ἐπανειλημμένας μελέτας κατέφθασεν εἰς ὡρισμένα συμπεράσματα. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα δὲν ἐπιδέχεται ἀναβολήν, πάντως δὲ ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος θὰ ἐπιληφθῇ ἐκ τῶν πρώτων τοῦ ζητήματος τούτου καὶ θὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἄμεσον λύσιν αὐτοῦ.

Ἡ λύσις τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος τῆς Ἐκκλησίας ὡς σκοπὸν δὲν ἔχει μόνον τὴν ἐπάρκειαν τῶν μέσων τῆς συντηρήσεως τῶν διοικητικῶν καὶ λειτουργικῶν ὀργάνων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά, κυρίως, τὴν διεξαγωγὴν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ὅλου ἔργου αὐτῆς καὶ τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀποστολῆς. Δὲν δύναται ἡ Ἐκκλησία ν' ἀσκήσῃ τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς κοινωνίας ἄνευ τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου. Δὲν ὑπάρχει δ' ἕτερον μέσον δι' οὗ δύναται ν' ἀντεπεξέλθῃ κατὰ ποικίλων καὶ μυρίων ὑπονομευτῶν τῶν θρησκευτικῶν καὶ κοινωνικῶν καθεστώτων. Ἐδοκιμάσαμεν κατὰ τὸ παρελθὸν Συνοδικὸν ἔτος τὸ μέσον τοῦτο τοῦ κηρύγματος παρὰ τῷ στρατῷ, μετὰ λαμπρῶν ἀποτελεσμάτων. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου δὲν εἶναι ἁπλῶς θρησκευτική, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐξοχὴν κοινωνικὴ ἀνάγκη. Ἀλλ' ἐνῷ μυρίαι ὑπονομευτικαὶ προπαγάνδαι διατρέχουσι διὰ τῶν φανατικῶν ἀντιπροσώπων των τὴν χώραν μας, διδάσκουσι τὰς πλάνας των, διανέμουσι κατὰ χιλιάδας τὰ ὀλέθρια βιβλία καὶ δημοσιεύματά των, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία στερεῖται τῶν μέσων ὅπως ἀντεπεξέλθῃ κατ' αὐτῶν. Στερεῖται τῶν μέσων ὅπως μορφώσῃ καὶ οἰκονομικῶς ἐξασφαλίσῃ τὸν ἐνοριακὸν Κλῆρον, ἄνευ τοῦ ὁποίου οὐδέν, ἀπολύτως οὐδὲν δύναται νὰ κατορθώσῃ. Ἀπατᾶται δὲ ὅστις νομίζει ὅτι εἶναι δυνατὸν σήμερον ἡ Ἐκκλησία ν' ἀσκήσῃ ἐπίδρασίν τινα ἄνευ φιλανθρωπικῆς καὶ κοινωνικῆς δράσεως, ἧς ἡ ἀνάπτυξις ἀπαιτεῖ τὴν ἐξασφάλισιν εἰδικῶν πόρων,

Πολλὰ ἕτερα ζητήματα θὰ προβληθῶσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, χρήζοντα τῆς μελέτης αὐτῆς καὶ τῆς Ἱεραρχίας, τὰ πλεῖστα δὲ τούτων ἔχουσιν ἀνάγκην τῆς νομοθετικῆς μερίμνης τῆς Πολιτείας. Χρηστὴν ἔχομεν ἐλπίδα ὅτι θὰ θελήσῃ ἡ παροῦσα Κυβέρνησις νὰ συνδέσῃ τὸ ὄνομά της μετὰ τοιαύτης μερίμνης ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, πολλῷ μᾶλλον ὅτι προΐσταται τοῦ Ὑπουργείου τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Παιδείας ἀνὴρ πολλάκις καταδείξας τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ διὰ τῆς λύσεως τῶν κεφαλαιωδῶν ζητημάτων νὰ παράσχῃ εἰς αὐτὴν τοὺς τρόπους καὶ τὰ μέσα ἀπερισπάστου δημιουργικῆς καὶ ἀναμορφωτικῆς δράσεως ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Βεβαίως τὰ ἐξωτερικὰ μέσα δὲν ἐπαρκοῦσι πρὸς τοιαύτην δρᾶσιν. Ἀπαιτεῖται καὶ ἐσωτερικὴ ἀναδημιουργία, ψυχικὴ ἀνασύνθεσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν, πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ κύρους τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλ' εἶναι γενικὴ ἡ συναίσθησις αὕτη παρὰ τῇ Ἱεραρχίᾳ, κάλλιστα συναισθανομένῃ τὴν ἀνάγκην ταύτην, διότι εἶναι, ἄλλως τε, καταφανὴς ἡ μείωσις τοῦ κύρους καὶ τοῦ γοήτρου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, ἕνεκα τῶν κατ' αὐτῶν φανερῶν ἢ ὑπούλων ἐπιθέσεων τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀντιθρησκευτικῶν καὶ ἀνατρεπτικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν μεταπολεμικῶν ἐν γένει ἰδεῶν. Ἀλλαχοῦ κατεβλήθησαν καὶ καταβάλλονται σοβαραὶ προσπάθειαι πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος παρὰ τῷ λαῷ· παρ' ἡμῖν, δυστυχῶς, συνέβη μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον ὅλως τοὐναντίον. Ἀλλ' ἤδη παρέχεται εἰς τὴν Δ. Ἱερὰν Σύνοδον καὶ δὴ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας ἡ καλὴ εὐκαιρία τῆς δράσεως πρὸς ἀναζωογόνησιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος Ἡ ἐπελθοῦσα διοικητικὴ ἕνωσις τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας θὰ χρησιμεύσῃ ἀναμφιβόλως ὡς ἀφετηρία νέας ζωῆς καὶ δράσεως. Μετὰ τοιαύτης δ' ἐλπίδος ἀρχόμενοι σήμερον τῶν ἐργασιῶν τῆς νέας Διαρκοῦς Συνόδου εὐχόμεθα ὅπως ὁ οὐράνιος Πατὴρ τῶν φώτων φωτίσῃ καὶ ἐνισχύσῃ πάντας ἡμᾶς.

Β΄.

ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ Κ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Μακαριώτατε,

Ἡ συγκρότησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐξ Ἀρχιερέων τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Ἑλλάδος, ἡ διὰ τοῦ νόμου 3615 ἐπελθοῦσα, καὶ ἡ ἐπιτευχθεῖσα οὕτω συνεργασία τῶν Ἀρχιερέων τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Ἑλλάδος, ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι θέλει συνεργήσει τὰ μέγιστα εἰς τὴν παρὰ πάντων ἐπιθυμητὴν πρόοδον τῆς Ἐκκλησίας παρ' ἡμῖν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ

τῆς Πολιτείας. Ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἦτο ἀπὸ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς στενῶς συνδεδεμένη μετὰ τῆς Πολιτείας, παρέσχεν αὐτῇ ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν διατηρήσασα τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν καὶ τὸ ἑλληνικὸν αἴσθημα γνήσιον καὶ ἀκμαῖον. Ἔχων τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ὑποστήριξις τῆς Ἐκκλησίας παρ' ἡμῖν εἶναι καθῆκον τῆς Πολιτείας καὶ συνεργεῖ εἰς τὴν πολιτικὴν πρόοδον τοῦ Ἔθνους, θέλω προσπαθήσει πάσῃ δυνάμει ὅπως διὰ καταλλήλων νομοθετημάτων θέσω τὰς βάσεις τῆς προόδου ταύτης ἐν συνεργασίᾳ πάντοτε μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας τὰς πεφωτισμένας γνώμας θέλω πάντοτε λαμβάνει ὑπ' ὄψιν. Ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡ παροῦσα Σύνοδος θέλει ἐργασθεῖ συντόνως καὶ ἐν ἀγαστῇ ὁμονοίᾳ πρὸς προαγωγὴν τῶν θρησκευτικῶν πραγμάτων παρ' ἡμῖν χαιρετίζω ταύτην ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν της κατὰ τὴν παροῦσαν ΟΕ´ περίοδον καὶ εὔχομαι ὅπως τῇ συνεργασίᾳ αὐτῆς λυθῶσι τὰ μεγάλα προβλήματα τὰ ἀπασχολοῦντα ἀπὸ χρόνου μακροῦ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πολιτείαν ἐπ' ἀγαθῷ ἀμφοτέρων.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

Πολλάκις ἐρρήθη ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ ἱδρυθῇ ὀρθόδοξος ἱ. ναὸς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ χάριν τῶν φοιτητῶν. Ἡ παιδεία εἶνε ἀναποσπάστως συνδεδεμένη μετὰ τῆς ἀληθοῦς θρησκείας· ἡ παιδεία ἀναπτύσσει τὴν διάνοιαν καὶ ὀξύνει αὐτήν, ἡ δὲ θρησκεία διαπλάττει τὴν καρδίαν καὶ ἀνακαινίζει αὐτήν. Διὰ τῆς ἀληθοῦς παιδείας καὶ θρησκείας τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος προώδευσε καὶ ἤκμασε καὶ ἐμεγαλούργησεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Διὰ τούτων διετηρήθη, ὡς ρεῦμα γλυκὺ ρέον δι' ἅλμης ἀμιγὲς καὶ ἀνόθευτον ἀπὸ τῆς περιστοιχούσης μισοχρίστου καὶ μισομαθοῦς ἐπικρατείας. Καὶ ἐνῷ πολιτικῶς ἦτο δοῦλος ὁ Ἕλλην, πνευματικῶς τε καὶ ἠθικῶς ἦτο ἐλεύθερος καὶ φωτεινὸς εἰς τοὺς κόλπους τῆς φιλοστόργου Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶνε πηγὴ ζωῆς καὶ φωτὸς καὶ θεόκτιστος ἑστία τῆς διαπλάσεως τῶν Ἑλλήνων.

Ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδάσκονται ὑπὸ σοφῶν καθηγητῶν αἱ ἐπιστῆμαι, ἀλλ' αὗται πάντως πρέπει ν' ἀποβλέπουν εἰς τὴν ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων καὶ οὐχὶ εἰς βλάβην αὐτῶν. Ἡ Ἐπιστήμη, ἡ ἔρευνα δηλ. τῆς ἀληθείας, εἶνε ὑψίστη λειτουργία καὶ θεία, ὡς εἰπεῖν, ἱερωσύνη τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη φέρει εἰς τὸν Θεόν, ὅστις εἶνε αὐτὴ ἡ ἀλήθεια. Πρέπει δὲ νὰ σπουδάζῃ τις τὴν ἐπιστήμην, «τὴν οὐρανίαν ταύτην θεότητα» κατὰ Schiller, ὡς ἱεροφάντης αὐτῆς καὶ δὲν πρέπει νὰ εἶνε «κτηνοτρόφος» ἐπιμελούμενος τῆς ἐπιστήμης, κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητήν, «ὡς ἀγελάδος καλῆς, ἐξ ἧς κτᾶται γάλα καὶ βούτυρον». Διὰ τοῦτο πάσης ἐπιστήμης ἀπαραίτητος βοηθὸς εἶνε ἡ πίστις, ἥτις δὲν ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ ἀπαγορεύῃ τὰς μεθόδους ἢ τὰς θεωρίας, ἐφ' ὅσον περιορίζεται ἐν τῷ κύκλῳ αὐτῆς. Ἡ θρησκεία εἶνε τὸ εὐωδέστατον ἄρωμα τῆς ἐπιστήμης, τὸ ὁποῖον προφυλάττει αὐτὴν ἀπὸ τῆς σήψεως καὶ ὁ ἀγαθὸς σύμβουλος, προτρέπων αὐτὴν νὰ διατελῇ ὑπάρχουσα δύναμις πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ οὐδέποτε μέσον καὶ ὄργανον πρὸς τὸ κακόν.

Πρέπει λοιπὸν νὰ ληφθῇ φροντὶς περὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς μορφώσεως τῶν φοιτητῶν, οἵτινες αὔριον θὰ εἶνε οἱ ἐπιστήμονες καὶ θὰ καταλάβουν θέσεις διαφόρους ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ Πολιτείᾳ. Οἱ μὴ εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι ἐπιστήμονες θ' ἀποβοῦν ἡ λύμη τοῦ Ἔθνους. Διὰ τοῦ κακοῦ των παραδείγματος βλάπτουν τοὺς ἀγαθοὺς πολίτας, ὡς καὶ τῶν ἀσεβῶν διδασκαλιῶν. Καὶ εἶνε λυπηρὸν φαινόμενον ὅτι πολλοὶ τῶν ἐπιστημόνων, εἴπερ ποτὲ εἶνε θρησκευτικῶς ἀδιάφοροι, ἵνα μὴ χεῖρόν τι εἴπωμεν, διότι ἢ δὲν ἐμορφώθησαν βαθέως ἢ δὲν διεπαιδαγωγήθησαν ἠθικῶς καὶ οὕτω παρασύρονται ὑπὸ τῶν ψευδωνύμων ἀρχῶν καὶ σατανικῶν διδασκαλιῶν. Ἡ θρησκεία, ἡ βάσις καὶ τὸ θεμέλιον τῆς κοινωνίας, κηρύσσεται, ὡς πάλαι ὑπὸ τῶν σοφιστῶν, ὡς πλάνη τοῦ πνεύματος, ὡς πρόληψις ἀσχημίζουσα δῆθεν τὴν ὑψηλὴν φύσιν τοῦ ἐξαπατηθέντος ἀνθρωπίνου πνεύματος. Δίκαιον εἶχεν ὁ Ἀριστοτέλης λέγων ὅτι «μυριοπλάσια γὰρ ἂν κακὰ ποιήσειεν ἄνθρωπος κακὸς θηρίου».

Ἀλλ' ἡ ἀληθὴς μόρφωσις τῶν φοιτητῶν γίνεται μὲ τὴν ἀληθῆ παιδείαν καὶ θρησκείαν, ἥτις ἐξευγενίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀνακαινίζει τὴν ψυχήν. Εἰς τοῦτο συντελοῦν ἡ βαθεῖα μελέτη τῆς ἐπιστήμης, καὶ οὐχὶ ἡ ἐπιπόλαιος, καὶ ἡ χάρις καὶ δύναμις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὁ ἱ. ναὸς οὕτω εἶνε ἀπαραίτητος, διότι ἐν αὐτῷ ἐπιτελεῖται ἡ θεία λειτουργία καὶ διδάσκεται ἡ θεία διδασκαλία ὑπὸ ἱκανῶν κηρύκων καὶ διδασκάλων. Ἐν τῷ ἱ. ναῷ ἁγιάζεται ἡ ψυχή· ἀνυψώνεται εἰς τὰ θεῖα καὶ πνευματικά· κατανοεῖ τὸν σκοπὸν καὶ προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου· ἀναγνωρίζει τὴν ματαιότητα τῶν ἐπιγείων πραγμάτων, διότι ἡ Ἁγία Ἐκκλησία, ἥτις παιδεύουσα διδάσκει καὶ διδάσκει, παιδεύουσα, ὁμιλεῖ οὐχὶ πρὸς χάριν καὶ τέρψιν, ἀλλὰ πρὸς νουθεσίαν καὶ ὠφέλειαν. Ἐλέγχει, ἀλλὰ δὲν κολακεύει· νουθετεῖ, ἀλλὰ δὲν θωπεύει· λυπεῖ, ἀλλὰ σώζει.

Τὴν ἁρμονικὴν τῆς ἐπιστήμης καὶ θρησκείας ἐργασίαν κατενόησαν καὶ τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη, ὡς κατενόησαν οἱ πάντοτε καὶ πανταχοῦ ὑπέροχοι ἀοίδιμοι Πατέρες ἡμῶν. Τοῦτο πρέπει, εἴπερ ποτέ, νὰ κατανοήσωμεν, διότι «ἐπ' ἄκραν ἥκομεν γραμμὴν κακῶν, κέχωται δὲ πόλις ὑψίπολις κατὰ γᾶν». Ἀντὶ παν-

τὸς ἄλλου λέγομεν ὅσα ἐσχάτως ὁ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς Κοῦλιτζ εἶπε καθορίζων σοφῶς τὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ στηρίζεται ἡ παιδεία καὶ ἀγωγὴ ἑνὸς λαοῦ, ὅστις θέλει νὰ μὴ διαφθαρῇ καὶ ἀποσυντεθῇ, ἀλλὰ νὰ ζῇ καὶ προοδεύῃ. «Παρατηρεῖται, λέγει, τρελλὴ προσπάθεια πρὸς ἀποκάλυψιν ὅλων τῶν πρακτικῶν μέσων χάριν τοῦ κέρδους περισσοτέρου χρήματος, πολὺ μεγαλείτερον ἐνδιαφέρον πρὸς τοῦτο παρὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς σοφίας, διὰ τῆς ὁποίας ὁδηγούμεθα πρὸς τὴν αἰωνιότητα. Ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν ἐδίδαξεν ἡ πεῖρα τῶν αἰώνων καὶ συνώψισεν ὁ Ἰησοῦς ὡς ἑξῆς: «Τί ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ»;... Ὅπου τὰ ἐκπαιδευτήρια δὲν εἶνε ἀληθεῖς ναοί, εἰς τοὺς ὁποίους νὰ εἰσέρχεται ἡ νεότης μετὰ σεβασμοῦ τοῦ ἐμπνεομένου ἀπὸ τὴν λατρείαν τῆς ἀληθείας, ἡ ἐκπαίδευσις ἀπολήγει εἰς πλήρη ἀποτυχίαν. Αἱ ἐξ αὐτῆς γνώσεις θὰ δημιουργήσουν ἁπλῶς μεγαλειτέρας δεξιότητας εἰς τὸ κακόν. Τὰ σχολεῖά μας δὲν πρέπει νὰ διδάσκουν μόνον τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ νὰ διαπλάττουν τοὺς χαρακτῆρας. Ἔχομεν ἀνάγκην νὰ καλλιεργήσωμεν πολὺ βαθυτέραν καὶ ἰσχυροτέραν συνείδησιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, τὴν ὁποίαν ἐξήγγειλαν οἱ ψαλμοὶ τοῦ Δαυΐδ καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἠχὼ ἐπανευρίσκεται εἰς τὰς Παροιμίας τοῦ Σολομῶντος «Ἀρχὴ σοφίας, φόβος Κυρίου».

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΕΩΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Δ΄.

Ἰδοὺ τώρα καὶ τὸ συμπέρασμα τῆς ὅλης ὡς ἄνωθι μελέτης.

Ἡ γνώμη τῆς «Ἀρχιερατικῆς Συνόδου», ὅτι δύναται νὰ ἑδρεύῃ ἐν Κάρλοβιτς καὶ νὰ κυβερνᾷ ἐκεῖθεν ὡς Σύνοδος διοικοῦσα τὴν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Αὐτοκέφαλον Ῥωσικὴν Ἐκκλησίαν, δὲν εἶναι ὀρθή. Αἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἄθικτοι ἐκ τῶν μολσεβικικῶν διώξεων παραμείνασαι Ἐπισκοπαὶ οἷαι ἐν Ἰαπωνίᾳ, Ἄπω Ἀνατολῇ καὶ Περσίᾳ δύνανται, σήμερον μάλιστα, νὰ ἔχωσι τὴν ἀναφορὰν κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν Ῥωσσικὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον, ὡς καὶ πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως συνέβαινε. Οἱ ἐν διασπορᾷ Ῥῶσσοι Ἀρχιερεῖς (Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς) ν' ἀναφέρωνται εἰς Ῥωσσίαν ὡσαύτως, ἐκτὸς ἂν ἐν τῷ μεταξὺ κριθῇ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Πατριάρχου Κων)πόλεως καλὸν νὰ καταργηθῶσιν αἱ ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ Ῥωσσικαὶ Ἐπισκοπαί, ἀφοῦ οὐδεὶς κανονικὸς λόγος ἀπαγορεύει τὴν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ὑπόστασιν αὐτῶν. Οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῶν διαφόρων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν διεσπαρμένοι Ρῶσσοι πρόσφυγες, ν' ἀνήκωσι μόνον εἰς τοὺς κανονικοὺς Ἐπισκόπους τῶν ἐπαρχιῶν τούτων μέχρι τῆς εὐκταίας ἀποκαταστάσεως τῆς Ῥωσσικῆς Πατρίδος καὶ Ἐκκλησίας καὶ τῆς εἰς αὐτὴν ἐπιστροφῆς αὐτῶν. Ἡ ἐν Κάρλοβιτς «Ἀρχιερατικὴ Σύνοδος» ἢ νὰ καταργηθῇ, ἢ νὰ ὑφίσταται δρῶσα μόνον ἐν Σερβίᾳ τῇ ἀδείᾳ τοῦ Πατρ. Σερβίας. Ταῦτα ἐνομοθέτησεν ἡ Ἐκκλησία ἐν ταῖς Οἰκουμενικαῖς καὶ τοπικαῖς αὐτῆς Συνόδοις, ταῦτα ἐπικυροῖ καὶ ἡ ὅλη πρᾶξις τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τοῦτο τὸ διοικητικὸν σύστημα οἱ Πατέρες τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐκληροδότησαν εἰς ἡμᾶς. Τοῦτο ἠκολούθησαν καὶ μέχρι σήμερον ἀκολουθοῦσι καὶ ἡ πλειὰς τῶν ἐκ Τουρκίας ἀπελαθέντων Ἀρχιερέων καὶ οἱ ἐν ταῖς νέαις τῆς Ἑλλάδος χώραις τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν ἔχοντες Ἀρχιερεῖς, ὑποτάσσονται δ' ἀγογγύστως εἰς αὐτὸ ὡς τοῦτ' αὐτὸ θεόπνευστον, καὶ ὅλοι οἱ ἐκ Τουρκίας ἐκδιωχθέντες καὶ εἰς Ἑλλάδα προσφυγόντες Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί. Ἡ κατὰ φυλὰς ἢ ἔθνη διαίρεσις τοῦ ποιμνίου, ὡς ἐπιδιώκει ἡ «Ἀρχιερατικὴ Σύνοδος» καὶ ἡ δι' ἕκαστον ἔθνος ἐν τῇ αὐτῇ πόλει συνύπαρξις ἰδιαιτέρων Ἐπισκόπων εἶνε στοιχεῖον ὀθνεῖον καὶ ἀντορθόδοξον, ἐφεύρημα δὲ τῶν νεωτέρων ἐθνικιστικῶν τάσεων[1], ἐπατάχθη δὲ παραδειγματικῶς, διὰ νὰ μὴ τολμηθῇ νὰ ἐπαναφανῇ, εἰς τὴν ἐν ΚΠόλει κατὰ τὸ ἔτος 1872 συνελθοῦσαν καθ' ὁμοίων τάσεων τῶν Βουλγάρων Μεγάλην Τοπικὴν Σύνοδον. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄτομα ἢ ἀπὸ ἔθνη ὡς ἐτόλμησεν ὅλως ἀπερισκέπτως καὶ ἀσεβοῦσα κατὰ τῶν ἱερῶν κανόνων νὰ γράψῃ ἡ αὐτοκαλουμένη «Ἀρχιερατικὴ Σύνοδος τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ ἐξωτερικοῦ», ἀλλ' ἀπὸ ἐδάφη, διότι «ἐν Χριστῷ οὐκ ἔνι ἰουδαῖος οὐδὲ ἕλλην» (Γαλ. 3,28).

ΙΙ

Ἐκκλησία Οὐκρανίας.

Προκειμένου περὶ τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δύο ἀπορίαι προβάλλουσιν, αἱ ἑξῆς: 1) Μετὰ τὴν ἐν Ρωσίᾳ ἐπανάστασιν καὶ τὴν ἀπόσπασίν της ἀπὸ τῆς Τυχωνικῆς Ἐκκλησίας δύναται ἆρά γε

1. Εἰς τὸν 8ον κανόνα τῆς 1ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου λαμβάνεται πρόνοια περὶ ἐξοικονομίσεως τῶν «καθαρῶν» λεγομένων Ἐπισκόπων «ἵνα μὴ ἐν τῇ πόλει δύο Ἐπίσκοποι ὦσιν.» Εἰς δὲ τὸν 16ον τῆς ΑΒ παρέχεται ἐντολὴ «μηδενὶ τρόπῳ Ἐπίσκοπον καταστῆναι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ᾗς ἔτι ὁ προεστὼς (ἐν τῇ ἰδίᾳ συνίσταται τιμῇ»· πρβλ. καὶ 12ον τῆς 4ης Οἰκουμ. καὶ 31ον Ἀποστολ.)

αὕτη νὰ θεωρῆται ὅτι ὑπὸ δογματικὴν καὶ κανονικὴν ἔποψιν ὡς καὶ εἰδικώτερον ὑπὸ ἔποψιν λατρείας καὶ διοικήσεως ἐκκλησιαστικῆς, ἀποτελεῖ μέρος ἀναπόσπαστον τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας; 2) Μετὰ τὴν εἰς Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν αὐτοανακήρυξίν της εἶνε ἆρά γε κατὰ τοὺς κανόνας καὶ κατὰ τὴν κράτησασαν ἕως τοῦδε πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας πράγματι Αὐτοκέφαλος ἡ Οὐκρανικὴ Ἐκκλησία, καὶ δύναται ὑπὸ τῶν λοιπῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς τοιαύτη; Ἄς ἐξετάσωμεν τὴν πρώτην ἀπορίαν.

Ἐξ ὅσων ἔχομεν στοιχείων ἐκ τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Βασίλειον, τοὺς Πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς καὶ τὰς λοιπὰς Αὐτοκεφάλους Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας ἀποσταλείσης «ὑπομνηματικῆς ἐκθέσεως» ὑπὸ δογματικὴν ἔποψιν καὶ ὑπὸ ἔποψιν διδασκαλίας περὶ λατρείας καὶ βίου ἠθικοῦ χριστιανικοῦ οὐδὲν εὑρίσκομεν ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ ταύτῃ Ἐκκλησίᾳ τὸ πλημμελές. Οὕτως ἀναγινώσκομεν μεταξὺ ἄλλων ἐν αὐτῇ τὰ ἑξῆς: «Ἡ Πανουκρανικὴ Ἱερὰ Σύνοδος ἐκ νέου πανηγυρικῶς ἐνώπιον ἁπάσης τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὁμολογεῖ ὅτι στερρῶς καὶ ἐν πάσῃ καθαρότητι θὰ διαφυλάξῃ τὴν Ἁγίαν Ὀρθόδοξον πίστιν εἰς τὰς βάσεις ἐκείνας αἱ ὁποῖαι παρεδόθησαν ἡμῖν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ, τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν καὶ τὰ δογματικὰ θεσπίσματα τῆς πίστεως τῶν Οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν Συνόδων, πιστεύει εἰς μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, διαφυλάττει τοὺς συνοδικοὺς αὐτῆς κανόνας, τὰ ἱερὰ μυστήρια— ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν — τιμᾷ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, Ἀγγέλων τάγματα, τοὺς εὐαρεστήσαντας Ἁγίους τῷ Θεῷ, τὰ ἅγια λείψανα καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας, τὴν τάξιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας, τὸ μοναχικὸν σχῆμα, τὰς ἁγίας νηστείας καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις. Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς Συνόδου τῶν Ἐπισκόπων Οὐκρανίας τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1923 δὲν ἐπέτρεψε καὶ δὲν ἐπιτρέπει προχείρισιν εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα ἐγγάμων καὶ τῶν εἰς δεύτερον γάμον ἐλθόντων λειτουργῶν, μέχρι τῆς ἐπιλύσεως τῶν ζητημάτων τούτων εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον......» (παράρτημα ἀριθ. 7). Περαιτέρω ἀναγινώσκομεν: «Ἡ ὁμόφωνος καὶ στερρὰ ἐγκαρτέρησις εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν τῆς τε Ἱερᾶς Συνόδου καθὼς καὶ τοῦ ἱεροῦ Συνεδρίου τῆς Οὐκρανικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ θαυμαστῆς δυνάμεως διετρανώθη εἰς τὴν ἐγκύκλιον τῆς Πανουκρανικῆς Ἱερᾶς τοπικῆς Συνόδου 17—27 Μαΐου τοῦ 1925 «πάντως θὰ παραμείνωμεν οἷοι εἴμεθα, τέκνα ὀρθόδοξα τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡσυχάσατε ψυχαὶ τεθορυβημέναι». Ταῦτα κατὰ λέξιν. Ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλην ἐν γένει τὴν ὑπομνηματικὴν ταύτην ἔκθεσιν καὶ εἰς ὅλα τὰ γράμματα καὶ εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας οὐδὲν ἄλλο εὑρίσκομεν ἢ στερρὰν ἐμμονὴν αὐτῆς εἰς τὰ δόγματα καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Συνεπῶς ὑπὸ τὴν ἔποψιν τὴν δογματικὴν καὶ τὴν τῆς λατρείας ἀποτελεῖ πράγματι ἡ Οὐκρανικὴ Ἐκκλησία, ὡς ἀξιοῖ, μέρος ἀναπόσπαστον τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως ἡ Οὐκρανικὴ Ἐκκλησία δὲν παραπαίει. Καθ' ὅλην τὴν ἐν τῇ ὑπομνηματικῇ ἐκθέσει περιγραφομένην ἐπὶ παραδείγματι περιπετειώδη ἱστορίαν τῶν προσπαθειῶν τῶν Οὐκρανῶν, κλήρου τε καὶ λαοῦ, πρὸς ἐκκλησιαστικὴν τῆς Οὐκρανίας ἀποκατάστασιν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διακρίνομεν ὡς ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν σημεῖον εἶνε ὅτι καταβάλλεται προσπάθεια ἀκριβῶς ἵνα ἡ ἐν τοῖς ἱεροῖς κανόσι τῶν ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ ἡ ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἐν γένει διατάξεσι καθορισθεῖσα διοικητικὴ τάξις παραμείνῃ ἀλώβητος, παρ' ὅλας τῆς παρουσιασθείσας μεγίστας ἀληθῶς δυσκολίας. Οὕτως ἡ Οὐκρανικὴ Ἐκκλησία, προσπαθοῦσα νὰ χειραφετηθῇ ἀπὸ τῆς ἐκ Μόσχας ἐξαρτήσεώς της καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτονομίαν της, κατέβαλε πάντα κόπον νὰ εἶνε καὶ νὰ διαμείνῃ ἐν πλήρει κανονικῇ τάξει ἀπέναντι τοῦ Πατριάχου Τύχωνος. Ἐπεδίωξεν ἵνα αὐτὸς οὗτος ὁ Πατριάρχης καὶ ἀναγνωρίσῃ τὸ δίκαιον τῆς χειραφετήσεώς της, καὶ ἀποφασίσῃ καὶ ἐνεργήσῃ αὐτὸς τὴν χειραφέτησιν ταύτην. Δυστυχῶς ὅμως ὁ Πατριάρχης Τύχων δὲν ἠθέλησε κατ' οὐδένα τρόπον ν' ἀναγνωρίσῃ εἰς τὴν Οὐκρανικὴν Ἐκκλησίαν τὸ δίκαιον τῆς χειραφετήσεώς της, καὶ διὰ τοῦτο ὄχι μόνον δὲν ἐνήργησε τὴν χειραφέτησιν ὁ ἴδιος, ἀλλὰ καὶ ἐπολέμησεν αὐτὴν διὰ παντὸς τρόπου. Τοῦτο ἠνάγκασε τοὺς Οὐκρανοὺς νὰ ζητήσωσιν ἀλλαχοῦ κανονικὸν ἔρεισμα διὰ τὴν χειραφέτησίν των. Κατέφυγον εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, φρονοῦντες, καὶ δικαίως, ὅτι ἀπὸ ΚΠόλεως ἀρχικῶς χειραφετηθεῖσα ἡ Ἐκκλησία των καὶ ἐπὶ μακρὰ ἔτη μακρὸν αὐτονομίας βίον ζήσασα, ἀφοῦ ἔπειτα διὰ τῆς πολιτικῆς βίας συνεχωνεύθη ὡς ἡ Πολιτεία μετὰ τῆς Αὐτοκεφάλου Ὀρθοδόξου Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας, ἠδύνατο ἤδη τῆς πολιτικῆς ταύτης βίας ἀρθείσης, ν' ἀποκαταστήσῃ αὖθις ἑαυτήν, συνεννοουμένη μετὰ τῆς πραγματικῆς αὐτῆς μητρός, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Τὸ Οἰκου-

μενικὸν ὅμως Πατριαρχεῖον, ἀπὸ ἁβρότητα πρὸς τὴν ἀδελφὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας, δὲν ἠθέλησε ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὴν ἐγερθεῖσαν διαφορὰν μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς Οὐκρανίας.

Ἐν τούτοις εἴτε ἑκόντος εἴτε ἄκοντος τοῦ Πατριάρχου Τύχωνος ἔχομεν ὁπωσδήποτε ἐκ μέρους τῆς Τυχωνικῆς Ἐκκλησίας ποιάν τινα ἀναγνώρισιν τῆς αὐτονομίας τῆς Ἐκκλησίας Οὐκρανίας. Ἡ ἀναγνώρισις αὕτη ὑφίσταται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι κατὰ τὴν φυλάκισιν τοῦ Τύχωνος αὐτὸς ὁ ἔξαρχος Μιχαὴλ ἰδιαίτερος ἀπεσταλμένος τοῦ Πατριάρχου εἰς Οὐκρανίαν προήδρευσεν εἰς τὴν Σύνοδον τῶν Ἐπισκόπων ἁπάσης τῆς Οὐκρανίας τὴν συνελθοῦσαν τὴν 5ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1922 πρὸς ἀνακήρυξιν τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας, καὶ συντάξασαν «πρακτικὸν» δι' οὗ ἀπεφασίσθη ἡ ἀνακήρυξις αὕτη τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας εἰς Αὐτοκέφαλον, ὡρίσθη δὲ νὰ παύσῃ νὰ μνημονεύηται ἰδιαιτέρως ὁ Πατριάρχης Τύχων καὶ νὰ μνημονεύῃ αὐτὸν μετὰ τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν μόνος ὁ ἔξαρχος Οὐκρανίας (παράρτημα ἀριθ. 3.)

(ἀκολουθεῖ)

ΑΜΒΛΕΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ἡ ὕπαρξις ὑψίστου Νοῦ τὰ πάντα ἐν τῷ Σύμπαντι κατευθύνοντος καὶ διευθετοῦντος ἀποδεικνύεται ἀκόμη καὶ ἐξ ἄλλης κατηγορίας φυσικῶν φαινομένων, τὰ ὁποῖα ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ καλοῦ, ἤτοι τοῦ ὡραίου. Οὐδεὶς ὑγιᾶ νοῦν ἔχων ἄνθρωπος δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι περὶ ἡμᾶς ὑπάρχει ἄπειρος πληθὺς ὡραίων καὶ ὑψηλῶν πραγμάτων καὶ φαινομένων. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι πρὸς τῷ καλολογικῷ συναισθήματι εἴμεθα πεπροικισμένοι καὶ μὲ τὸ συναίσθημα τοῦ γελοίου καὶ τοῦ ὑψηλοῦ. Ἀλλ' ἀμφότερα τὰ συναισθήματα ταῦτα οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ὡρισμέναι ἐπόψεις τοῦ λογικοῦ καὶ τοῦ ὡραίου. Διότι τὸ μὲν πρῶτον προϋποθέτει ὡρισμένον βαθμὸν λογικῆς ἐφ' ὅσον ὅ,τι αἰσθανόμεθα ὡς προκαλοῦν τὸν γέλωτα ἐμφανίζεται ὡς ἐλαττωματικὸν καὶ ἐλλιπὲς ἀπὸ τῆς ἐπόψεως τῆς λογικῆς δεοντολογίας· τὸ δὲ δεύτερον εἶνε μία ἀπόλαυσις τοῦ ὡραίου κατ' ἔκτασιν εὐρυτέραν. Διὰ τοῦτο παραλείποντες τὴν εἰδικὴν περὶ τῶν δύο τούτων διαπραγμάτευσιν, ἐνταῦθα θὰ ὁμιλήσωμεν γενικῶς περὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἐκδηλώσεως τοῦ καλοῦ.

Διὰ τοὺς περισσοτέρους τῶν ἀνθρώπων, ὅσοι δὲν εἶνε συνειθισμένοι εἰς τὴν ἀφῃρημένην σκέψιν, δύσκολον εἶνε νὰ δώσωμεν ἕνα ὁρισμὸν τοῦ ὡραίου ἐν γένει. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡμεῖς δὲν βυθιζόμεθα ἐνταῦθα εἰς ἐρεύνας μεταφυσικάς, ἀλλ' ἀποτεινόμεθα εἰς τὸν κοινὸν νοῦν, θὰ ἦνε, νομίζομεν, ἀρκετὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι κάθε ἄνθρωπος εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐννοῇ τὸ κάλλος καὶ νὰ τὸ ἀπολαμβάνῃ πραγματικῶς, καίτοι ἡ περὶ αὐτοῦ ἀντίληψις δυνατὸν νὰ διαφέρῃ ἀναλόγως τῆς ἰδιοσυγκρασίας καὶ τῆς μορφώσεως. Ἀφήνοντες κατὰ μέρος τὰ κατώτερα αἰσθητήρια, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἀπολαμβάνουν τὸ ὡραῖον, τὸ ὁποῖον εἶνε εἰς ἡμᾶς δεδομένον ἐν τοῖς αἰσθητηρίοις τῆς ὁράσεως καὶ τῆς ἀκοῆς. Τὸ κάλλος ὅμως δὲν ἐδόθη εἰς μόνα τὰ ἁπλᾶ αἰσθητήρια. Τὴν πηγὴν τοῦ ὡραίου δέον ν' ἀναζητῶμεν ὄχι ἐν μόνῃ τῇ ἀπό τινος ποιότητος ἐντυπώσει, ἀλλὰ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐντυπώσεων. Δυνατὸν νὰ ἔχωμεν ἐνώπιόν μας μίαν μορφὴν ἀλλὰ χωρὶς χρῶμα, ἤ, τοὐναντίον, ὡραῖον χρῶμα χωρὶς ὡρισμένην μορφήν. Ὅταν ὅμως ἀμφότερα ἦνε συνδεδυασμένα πρὸς ἄλληλα, ἡ συνολικὴ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν ἐντύπωσις κατὰ τὸν ἁρμονικὸν των συνδυασμὸν ἀναντιρρήτως ἐνισχύεται. Ἡ ἐντύπωσις δ' αὕτη φθάνει εἰς τὸ ὕψιστόν της σημεῖον, ὅταν εἰς τὰ προηγούμενα στοιχεῖα προστίθεται καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς ποσότητος. Ὅ,τι εἶνε ὡραῖον ἐν σμικρῷ, καθίσταται μεγαλοπρεπὲς καὶ ὑψηλὸν ὑπὸ διαστάσεις πελωρίας. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ προσαχθοῦν παραδείγματα· περὶ ἡμᾶς καθ' ἑκάστην τὰ παραδείγματα τῆς παρατηρήσεως ἀφθονοῦν. Ὅ,τι κυρίως ἐνταῦθα ἐνδιαφέρει ἡμᾶς εἶνε τοῦτο: πόθεν προῆλθεν ἐν ἡμῖν ἡ ἱκανότης τῆς προσλήψεως τοῦ κάλλους καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ ἡδονῆς καὶ ποία εἶνε ἡ ἔννοια τῆς ἱκανότητος ταύτης. Ἡ χριστιανικὴ πίστις βλέπει ἐν αὐτῇ ἔκφρασιν τῆς ἀγαθότητος τοῦ Ὑψίστου Νοῦ, Ὅστις σκοπίμως καθώρισε καὶ ἐνέθηκε τοιαύτην ἀντιστοιχίαν μεταξὺ τῶν αἰσθήσεων ἡμῶν καὶ τοῦ περὶ ἡμᾶς περιβάλλοντος, ὥστε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ προέρχηται ἐν ἡμῖν ἡ ἀπὸ τοῦ ὡραίου ἡδονή, ἡ ἀπόλαυσις τοῦ ὡραίου. Ἡ μόνη δυσκολία τὴν ὁποίαν ἐνέχει ἡ τοιαύτη ἐξήγησις ἔγκειται εἰς τὴν φυσικὴν καὶ οἱονεὶ μοιραίαν ἀδυναμίαν τῆς πεπερασμένης διανοίας τοῦ ἀνθρώπου νὰ κατανοήσῃ, νὰ καταλάβῃ, νὰ ἐπιγνῷ τὸν ἄπειρον Νοῦν. Ἀλλ' ἡ ἀδυναμία αὕτη δὲν ἀντιφάσκει πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν.

Ἀλλ' ἂς ὑποθέσωμεν, ὅτι ἕνεκα ταύτης τῆς δυσκολίας ἀποκρούεται ἡ παρεχομένη ἐξήγησις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποία νομίζετε ὅτι ἀπομένει διέξοδος; Μία καὶ μόνη· ἤτοι ἡ ὁμολογία ὅτι ὅλη αὕτη ἡ οἱονεὶ διαδικασία τῆς προσλήψεως, τῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς ἀπολαύσεως τοῦ ὡραίου ἀπό τε ὑποκειμενικῆς καὶ ἀπὸ ἀντικειμενικῆς ἀπόψεως οὐδὲν ἄλλο εἶνε κατ' οὐσίαν εἰμὴ τυχαῖον ἀποτέλεσμα ἀτάκτων συναντήσεων καὶ συγκρούσεων ἐστερημένων πάσης λογικῆς ἀτόμων. Ἐν τούτοις σήμερον οὐδεὶς θὰ ἐτόλμα νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ ἀπόλαυσις τοῦ κάλλους εἶνε δυνατὴ ἀνεξαρτήτως τῆς διανοίας, ἀσχέτως δῆλα δὴ πρὸς τὸν νοῦν. Καὶ πῶς λοιπὸν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποδώσῃ τις λογικῶς εἰς τὴν τυφλὴν τύχην τὴν παραγωγὴν συναισθήματος, τὸ ὁποῖον διὰ νὰ νοηθῇ ἀπαιτεῖ νοῦν; Πόσον ἀνόητος εἶνε μία τοιαύτη ἐξήγη-

σις φαίνεται μὲν καὶ ἀμέσως, ἀλλὰ καθίσταται ἔτι περισσότερον ἔκδηλον ἐὰν προσέξωμεν εἰς τὰ φυσικὰ καὶ τὰ φυσιολογικὰ στοιχεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ἡ πρόσληψις τοῦ ὡραίου.

Ἂς σταματήσωμεν πρὸς στιγμὴν εἰς τὸ κάλλος τὸ ὁρατόν. Εἶνε πολὺ εὔκολον νὰ ἀπολαμβάνῃ κανεὶς ὡραῖον ἄνθος, ἀλλ' εἶνε ἀκόμη εὐκολώτερον νὰ λησμονῇ πόσον ἀξιοθαύμαστον διὰ τὸ πολυσύνθετόν του εἶνε τὸ οἱονεὶ μηχάνημα ἐκεῖνο, διὰ τοῦ ὁποίου προσλαμβάνονται καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ ἐξωτερικὰ στοιχεῖα τοῦ κάλλους τοῦ ἄνθους. Εἶνε περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ ἐνταῦθα ὅ,τι ἤδη προηγουμένως ἐλέχθη. Τρία τινὰ μόνον θὰ ὑπογραμμίσωμεν ἐνταῦθα: πρῶτον, τὰς ἀνεκφράστως θαυμαστὰς ἰδιότητας τῶν φυσικῶν σχέσεων, αἱ ὁποῖαι προϋποτίθενται ὑπὸ τοῦ γεγονότος τῆς προσλήψεως τοῦ κάλλους· δεύτερον, τὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀνεξήγητον παρουσίαν ὑπερφυσικοῦ στοιχείου· καὶ τρίτον, τὴν ἀκριβῆ καὶ τελείαν μεταξὺ τῶν δύο πρώτων συσχέτισιν καὶ ἀντιστοιχίαν.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὸ πρῶτον, οὐχὶ μόνη ἡ πρόσληψις τῆς μορφῆς συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ εὐαρέστου συναισθήματος· πάντοτε εἶνε ἀναπόσπαστος καὶ ἡ ἀπόλαυσις τοῦ χρώματος. Ἀλλ' ἐν τίνι ἔγκειται ἡ ἔννοια τοῦ τελευταίου τούτου στοιχείου; Κατὰ τὴν παρατήρησιν ἄνθους μὲ τρία συνήθη χρώματα, τὸ ἐρυθρόν, φέρ' εἰπεῖν, τὸ πράσινον καὶ τὸ ἰῶδες, ὁ ὀφθαλμός μας πρέπει νὰ ἦνε συγχρόνως εὐαίσθητος εἰς τοὺς κραδασμοὺς τοῦ φωτοφόρου αἰθέρος, ὅστις προσβάλλει τὸν κερατοειδῆ μὲ ταχύτητα 400, 700 καὶ 850 δισεκατ. τὸ δευτερόλεπτον. Ὁ συνδυασμὸς τῆς προσλήψεως ταύτης μὲ τὴν πρόσληψιν ὡρισμένων μορφῶν ὡς διακεκριμένων ἀπὸ τὰς λοιπὰς μορφὰς (διότι οὐχὶ πᾶς συνδυασμὸς μορφῆς καὶ χρώματος εἶνε ὡραῖος) δίδει τὴν ἀπαρχὴν τῆς προσλήψεως καὶ κατανοήσεως τῆς πραγματικότητος, τὴν ὁποίαν ἀποκαλοῦμεν «ἀγάπην πρὸς τὸ ὡραῖον». Καὶ λοιπὸν ἡ γνώμη ὅτι πάντα ταῦτα εἶνε ὅλως τυχαῖα, ἀποτέλεσμα ἁπλῆς τύχης, εἶνε τόσον ἀπίθανος ἐξήγησις, ὥστε νὰ δικαιολογῆται πᾶσα κατάπληξις διὰ τὸ παράλογον αὐτῆς. Πᾶσαι συλλήβδην αἱ χριστιανικαὶ δυσκολίαι ἀποδεικνύονται παιδιαὶ ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τοιαύτην ἀπολύτως ἀπίθανον ἐξήγησιν.

Ἀλλ' ἂς προχωρήσωμεν περαιτέρω καὶ ἂς ρίψωμεν βλέμμα εἰς τὰ ἀνθρώπινα καλλουργήματα. Πάντα τὰ ὡραῖα ἔργα τοῦ ἀνθρώπου θεωροῦνται προϊόντα καὶ ἔκφρασις τῆς διανοίας του. Εἰς τοῦτο οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησις. Θὰ ἐξελαμβάνετο ὡς ἀπελπιστικῶς παράφρων ὁ καλλιτέχνης ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπερίμενεν ἀπὸ τὸ ἀτάκτως ἐρριμμένον ὑλικὸν νὰ αὐτοσχεδιασθῇ εἰς ὡραῖος πίναξ ἢ νὰ αὐτοσχηματισθῇ ἓν ὡραῖον ἄγαλμα. Ἡ ἐπιτυχία παντὸς συγχρόνου ἐργάτου τῆς τέχνης ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὸ κατὰ πόσον ἀφοσιοῦται εἰς τὸ ἔργον του ψυχῇ καὶ διανοίᾳ. Τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν πανθομολογουμένην ἀλήθειαν, κατὰ τῆς ὁποίας οὐδεὶς νὰ ἀντιλέξῃ τολμᾷ.

Ἀλλ' ἐν τίνι ἔγκειται ὁ ὕψιστος βαθμὸς τῆς ἐπιτυχίας ἐν τῇ τέχνῃ; Δὲν χαρακτηρίζομεν ὡς τεχνούργημα ὡραιότατον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅσον τὸ δυνατὸν πιστότερον ἀναπαριστᾷ τὴν φύσιν καὶ κεῖται πλησιέστερον πρὸς αὐτήν; Καὶ δὲν εἶνε πραγματικῶς ἀπελπιστικὴ ἡ θέσις τῆς ἀπιστίας ὅταν ἦνε ἀναγκασμένη ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ παραδέχεται ὅτι αἱ ὑφ' ἡμῶν γενόμεναι ἀτελεῖς ἀντιγραφαὶ τῆς φύσεως πάντοτε προϋποθέτουν νοῦν καὶ λογικόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἀποδίδῃ εἰς τὴν ἁπλῆν τύχην τὴν προέλευσιν τοῦ ἀφθάστου εἰς κάλλος πρωτοτύπου τῶν ἀντιγραφῶν;

Συμβαίνει ὅμως καὶ ἓν ἄλλο. Συχνὰ ἢ καὶ πάντοτε σχεδὸν καθ' ἕξιν λησμονοῦμεν πόσον ἀπείρως ἀνώτερον καὶ τῆς τελειοτάτης τέχνης εἶνε τὸ κάλλος τῆς φύσεως. Καὶ ἡ λησμοσύνη αὐτὴ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἐπιπολαίως παρατηροῦμεν τὰ πράγματα ἢ καὶ οὔτε κἂν τὰ παρατηροῦμεν. Ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ ἐπ' ἐλάχιστον νὰ συγκεντρωθῇ τις καὶ νὰ προσέξῃ, διὰ νὰ ἀντιληφθῇ τὴν κολοσσιαίαν, τὴν ἄπειρον διαφορὰν μεταξὺ τῆς ἀνθρωπίνης τέχνης καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ὑψίστην αὐτῆς ἐκδήλωσιν καὶ τοῦ κάλλους τῆς φύσεως. Καὶ δυνάμεθα εὐκόλως νὰ ἐκφράσωμεν τὴν διαφορὰν ταύτην. Ὅσῳ περισσότερον καὶ λεπτομερέστερον, μέχρι τοῦ μικροσκοπικοῦ, ἐξετάζομεν τὴν φύσιν, τόσῳ περισσότερον κάλλος ἀνακαλύπτομεν ἐν αὐτῇ. Ἀπ' ἐναντίας, ὅσῳ πλησιέστερον παρατηροῦμεν τὰ ἔργα τῆς ἀνθρωπίνης τέχνης, τόσῳ περισσότερον ἀνακαλύπτομεν τὰς ἀτελείας των, αἱ ὁποῖαι μάλιστα καὶ ὅλως διόλου καταστρέφουν τὴν γενικὴν ἀπὸ τοῦ συνόλου τεχνουργήματος καλαισθητικὴν ἐντύπωσιν ἂν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ὑπὲρ τὸ δέον.

Ἂς διασαφήσωμεν τὸ πρᾶγμα μὲ παράδειγμα. Ἰδοὺ πρὸ ἡμῶν ἓν εὐρὺ ὡραῖον τοπεῖον τὸ ὁποῖον, θεωροῦντες ὅλοι ἐξ ἴσου θαυμάζομεν. Ἀλλ' ἐὰν ἀντὶ τῆς θέας τοῦ μεγάλου τούτου συνόλου ἀρχίσωμεν νὰ ἐξετάζωμεν καὶ ὑπ' αὐτὸ ἀκόμη τὸ μικροσκόπιον ἓν ἐπὶ μέρους ἀνθύλλιον ἢ ἓν τῆς χλόης φυλλάριον, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ συνόλου κάλλους ἐντύπωσις ὄχι μόνον τίποτε δὲν χάνει, ἀλλὰ μάλιστα καὶ κερδίζει, εἰς θαυμασμὸν καὶ κατάπληξιν καὶ ἀπόλαυσιν καλαισθητικήν. Ἐὰν ὅμως ὑποβάλωμεν εἰς μικροσκοπικὴν ἐξέτασιν ἓν ἑκατοστόμετρον ἢ καὶ ἓν ἁπλοῦν μόριον τοῦ ζωγραφικοῦ πίνακος ἢ τοῦ μαρμάρου τοῦ ὡραίου ἀνδριάντος ἢ ἀναγλύφου, εἶνε γνωστὸν τί θὰ ἴδωμεν· ἀντὶ τελειότητος καὶ κάλλους μίαν ἀκατεργασίαν καὶ χυδαιότητα. Ἡ ἀπὸ τοῦ κάλλους τοῦ συνόλου γενικὴ ἐντύπωσις ἀφανίζεται ἀμέσως, νικωμένη ἀπὸ τὴν ἐκ τῆς ἀγροικίας τῶν λεπτομερειῶν ἀηδίαν. Καὶ τὰ ἄριστα τῶν καλλιστευμάτων τῆς ἀνθρωπίνης χειρὸς καὶ τὰ πασίγνωστα διὰ τὴν τελειότητά των, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ὡς ἡ ὑψίστη ἐκδήλωσις τῆς ἀνθρωπίνης μεγαλοφυΐας, ὄχι μόνον οὐδὲν κερδίζουν ἐκ τῆς μικροσκοπικῆς ἐξετάσεώς των, ἀλλὰ καὶ χάνουν, ὅπως χάνει

πᾶς ζωγραφικὸς πίναξ ὅταν τὸν βλέπωμεν «ἀπὸ τὴν ἀνάποδη». Ποῖος ὅμως ἀπὸ ὅσους ἐξήτασαν ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον ἀμφοτέρας τὰς ὄψεις οἱουδήποτε φυλλαρίου δύναται νὰ ἀναστείλῃ τὴν αὐθόρμητον ἔκφρασιν θαυμασμοῦ πρὸ τῆς σοφίας καὶ τοῦ κάλλους τῆς εἰκόνος, ἡ ὁποία παρουσιάζεται πρὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ του; Καὶ εἶνε αὐτὰ μηδαμινὰ παραδείγματα τῆς ἀπεριγράπτου ἀφθονίας τοῦ ὡραίου, τὴν ὁποίαν περιέχει ἡ φύσις.

Καὶ δὲν εἶνε λοιπὸν καταπληκτικὴ ἡ ἀμβλύτης τῆς φιλοσοφίας, ἡ ὁποία εἰς μὲν τὰς ἀπείρως ἀσθενεῖς καὶ ἀτελεῖς ἀνθρωπίνας μιμήσεις τῆς φύσεως ἐμβλέπει διανοίας ἐκδήλωσιν, εἰς δὲ θαύματα τοῦ κάλλους τῆς φύσεως, τὰ ἀποκαλυπτόμενα εἴτε ἐν τῷ ἀπείρως μεγάλῳ, εἴτε ἐν τῷ ἀπείρως μικρῷ, οὐδὲν ἄλλο ἐνορᾷ, εἰ μὴ ἀποτέλεσμα τυχαίων συμπτώσεων ἀνοήτων καὶ ἀλόγων ἀτόμων;

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

Ἡμερομηνία		Κυριακαὶ Εὐαγγελίων	Κυριακαὶ Ἀποστόλων	Ἑωθινὰ	Ἦχοι
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	4	Κυρ. Ε΄ Λουκᾶ	Κυρ. ΚΒ΄	ΙΑ΄	πλ.α΄
	11	» Η΄ Λουκᾶ	» Ἁγ. Μηνᾶ	Α΄	πλ.β΄
	18	» Θ΄ Λουκᾶ	Κυριακὴ ΚΔ΄	Β΄	βαρὺ
	25	» ΙΓ΄ Λουκᾶ	Ἁγ. Αἰκατερίνης	Γ΄	πλ.δ΄

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΞ ΑΓΓΛΙΑΣ

Τὸ περιοδικὸν τοῦ Μ. Κερκύρας—Οἱ ἄλλοι καὶ ἡμεῖς.—Ὁ ἡμερήσιος Ἀγγλικὸς Τύπος καὶ τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα. — Ὁ περιοδικὸς τύπος. — Η δύναμις τοῦ Τύπου

Πρό τινων ἡμερῶν τὸ ταχυδρομεῖον μοὶ ἐκόμισε τὰ φύλλα τοῦ περιοδικοῦ, ὅπερ ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἀπό τινων μηνῶν ἐν Κερκύρᾳ πρωτοβουλίᾳ καὶ μερίμνῃ τοῦ ζηλωτοῦ Ἱεράρχου αὐτῆς κ. Ἀθηναγόρα. Τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἀπό γε ἐμφανίσεως καὶ περιεχομένου ἀνώτερον πάσης κριτικῆς καὶ κατὰ πάντα ἐφάμιλλον πρὸς τὸν τοιοῦτον σκοπὸν ἐπιδιώκοντα περιοδικά, ἅτινα παρ' ἑκάστῃ Ἐπισκοπῇ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐκδίδονται, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι θὰ βαδίσῃ ἀπροσκόπτως τὸν δρόμον του εὐλογίαις καὶ μεσιτείαις τοῦ Πολιούχου τῆς Κερκύρας Ἁγίου Σπυρίδωνος, οὗτινος καὶ τὸ ὄνομα φέρει. Ἡ δύναμις, τοὐλάχιστον, τὴν ὁποίαν διαπιστοῖ ὁ ἀναγνώστης εἰς ἑκάστην σελίδα καὶ γραμμὴν τοῦ ὡραίου τούτου περιοδικοῦ, ἐγγυᾶται περὶ τῆς προόδου καὶ τοῦ εὐοιώνου μέλλοντός του. Καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν εἰμὴ μετ' ἀνακουφίσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ νὰ χαιρετισθῇ ἡ χειρονομία αὕτη τοῦ ῥηξικελεύθου τῆς Κερκύρας Ἱεράρχου, τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ παρ' ἡμῖν ζητήματα ἀφορῶντα τὴν πνευματικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου οὐδεμιᾶς σχεδὸν ἀξιοῦνται προσοχῆς παρὰ τοῦ ἡμερησίου καὶ τοῦ ἄλλου τύπου τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸν περιοδικὸν δὲ τοῦτον τύπον τὸν διατελοῦντα ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ταγῶν αὐτῆς ἔχει ἐξ ὁλοκλήρου ἀφεθῇ ἡ προαγωγὴ καὶ καλλιέργεια ὅλων ἐκείνων τῶν σπουδαιοτάτων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα στοχάζονται τῆς ἀληθοῦς εὐτυχίας τοῦ Ἕλληνος χριστιανοῦ. Ἴσως τὰ περιοδικὰ ταῦτα νὰ δημιουργήσουν ἐπὶ τέλους καὶ ἐν Ἑλλάδι τὸ ἰσχυρὸν ἐκεῖνο ῥεῦμα τῶν ἀναγνωστῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔχουν τὴν φιλοτιμίαν νὰ ὑποστηρίζουν μόνον τύπον ἡμερήσιον ἔχοντα προορισμὸν κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν θρησκείαν, τὴν διάπλασιν τοῦ χαρακτῆρος τῶν παίδων καὶ τῶν πολιτῶν ἐν γένει, τὴν στήριξιν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ἰδεωδῶν καὶ ὑγιῶν παραδόσεων νὰ ἐξυπηρετῇ.

Γρῖφος καὶ ἄλυτον πρόβλημα ὑπῆρξεν δι' ἐμέ: πῶς ἐνῷ ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι ἐγκαίρως καὶ ἀκαίρως διατυμπανίζομεν ὅτι θρησκεία καὶ πατρίς, Ἐκκλησία καὶ ἑλληνισμὸς εἶναι δύο πράγματα συνυφασμένα καὶ στενῶς ἀλληλένδετα διὰ τὸν Ἕλληνα, κατηντήσαμεν νὰ ἔχωμεν ἡμερήσιον τύπον ἐν Ἑλλάδι ὁ ὁποῖος οὔτε κἂν ἠθέλησέ ποτε σοβαρῶς νὰ ἐξετάσῃ τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα θίγουν τὴν ψυχὴν τοῦ Ἕλληνος χριστιανοῦ καὶ μόνον ταῦτα εἶναι ἱκανὰ νὰ τὸν ἐξημερώσουν, νὰ τὸν ἐκπολιτίσουν καὶ νὰ τὸν κάμουν πρότυπον πολίτου χρηστοῦ καὶ ἀνεπιλήπτου κοινωνικοῦ παράγοντος, καθ' ὃν χρόνον ἔθνη εἰς τὰ ὁποῖα ἡ θρησκεία καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν προσήνεγκον ὑπηρεσίας τοιαύτας ὁποίας ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ θρησκεία πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ἔχουν τύπον ἡμερήσιον στήλας καὶ σελίδας ὁλοκλήρους ἀφιερώνοντα διὰ τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα.

Λάβωμεν ἐπὶ παραδείγματι τὸν Ἀγγλικὸν ἡμερήσιον τύπον. Ὅλαι αἱ ἐφημερίδες τοῦ Λονδίνου δίδουν πάντοτε τὴν πρώτην καὶ διακεκριμένην θέσιν εἰς τὰ ζητήματα τὰ σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν θρησκείαν. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ κίνησις παρακολουθεῖται ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας, μεθ' ἧς καὶ τὰ μᾶλλον φλέγοντα πολιτικὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὸ περίφημον Downing Street. Καθ' ὅλην τὴν τελευταίαν διετίαν, καθ' ἣν τὸ βιβλίον Προσευχῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐγένετο ἀντικείμενον τροποποιήσεων καὶ ἀνασχηματισμοῦ, ὅπως ὁ ἡμερήσιος τύπος τῆς Ἀγγλίας παρηκολούθησε τὸ ζήτημα μετ' ἐνδιαφέροντος ζωηροτάτου καὶ ἐδημοσίευσε τοσαῦτα, ὅσα περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἔστω καὶ

τοῦ ζωηροτέρου, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησέ ποτε τὴν Ἀγγλικὴν πολιτικήν.

Μετὰ τὴν δευτέραν ἀπόρριψιν τοῦ Βιβλίου Προσευχῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων μία ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ἐφημερίδων τοῦ Λονδίνου, ἡ Morning Post, ἔστειλεν ἰδιαίτερον ἀνταποκριτὴν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἀγγλίας, ἔχοντα ἐντολὴν νὰ ἐρευνήσῃ περὶ τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ κατὰ πόσον ἡ Ἐκκλησία ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν λαϊκῶν ἐπαρχιακῶν μαζῶν. «Τώρα ὅτε ἐτελείωσεν, ἔγραφεν, ἡ περὶ τὸ Βιβλίον Προσευχῶν συζήτησις, ἂς ἐξετάσωμεν εἰς ποίαν κατάστασιν ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως εὑρίσκονται αἱ ἐπαρχίαι καὶ ποία ἡ δρᾶσις τῆς Ἐκκλησίας μεταξὺ τῶν λαϊκῶν μαζῶν, αἵτινες μετ' ἀγωνίας παρηκολούθησαν τὰς συζητήσεις ἡμῶν περὶ τὸ Βιβλίον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τοσούτου σεβασμοῦ ἀπολαύει παρ' αὐτοῖς». Αἱ ἀνταποκρίσεις, μακραί, ἐμπεριστατωμέναι, ἀμερόληπτοι, συντεταγμέναι δὲ μεθ' ὅλου τοῦ σεβασμοῦ ἐκείνου, μετὰ τοῦ ὁποίου οἱ Ἄγγλοι διανοούμενοι πραγματεύονται τοιαύτης φύσεως ζητήματα, ἐδημοσιεύοντο ἐπὶ ἡμέρας εἰς τὰς στήλας τῆς ὡς ἄνω ἐφημερίδος. Ἰδιαιτέρως δι' ἐμὲ—σημειωθήτω παρεμπιπτόντως—ὑπῆρξαν διδακτικώταται. Εἶδον εἰς αὐτὰς καὶ ἐθαύμασα τὸν Ἀγγλικὸν ἐφημεριακὸν ἐφημεριακὸν Κλῆρον τῶν ἐπαρχιῶν δρῶντα κανονικῶς καὶ ἐργαζόμενον μετὰ χριστιανικῆς ὄντως αὐταπαρνήσεως παρὰ τὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας, κατὰ τῶν ὁποίων πάντοτε παλαίει.

Ἄλλη ἐξάλλου ἐφημερὶς ἀπὸ τὰς μεγαλειτέρας ὡσαύτως τοῦ Λονδίνου, τὸ Dayly Telegraph, μόλις πρό τινο ἐτελείωσε μίαν ἔρευναν περὶ τῆς χρησιμότητος καὶ χρησιμοποιήσεως τῆς Ἁγ. Γραφῆς καὶ δὴ τῆς Π. Διαθήκης. Σειρὰ ὁλόκληρος Θεολόγων, Φιλολόγων, Ἰατρῶν, Φυσιοδιφῶν παρήλασεν ἀπὸ τὰς στήλας της. Ἕκαστος ἐξέθετε σαφῶς καὶ ἐμπεριστατωμένως, ἀπὸ περιωπῆς δὲ πάντοτε, τὰς περὶ τῆς Γραφῆς γνώμας του. Ἐκ παραλλήλου, εἰς ἄλλας στήλας ἐδημοσιεύοντο καθ' ἡμέραν ἐπιστολαὶ ἀναγνωστῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ πάσης τάξεως καὶ κλήσεως ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος θέματος. Ἡ δὲ διεύθυνσις τῆς ἐφημερίδος ἐπανειλημμένως ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τονίζουσα τὴν μεγίστην τούτου σημασίαν διὰ τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῶν Ἄγγλων χριστιανῶν.

Ἑτέρα ἐφημερὶς ἐκ τῶν προσκειμένων εἰς τὸ Φιλελεύθερον κόμμα τοῦ Λόϊδ Τζῶρτζ καθ' ὅλον τὸν Αὔγουστον ἐδημοσίευεν ἄρθρα Κληρικῶν φιλολόγων, πολιτικῶν ὑπὸ τὸν ἀρκετὰ ἑλκυστικὸν καὶ ἐνδιαφέροντα τίτλον: «Ἐὰν ὁ Χριστὸς εὑρίσκετο σήμερον εἰς τὸ Λονδίνον». Τὴν ἀρχὴν τῶν ἄρθρων ἐποιήσατο ὁ ζηλωτὴς καὶ εὐσεβὴς τὰ μέγιστα Ἐπίσκοπος τοῦ Λονδίνου, ὁ νεάζων οὗτος πάντοτε ἑβδομηκοντούτης Ἀγγλικανὸς Ἱεράρχης, ὁ ὁποῖος εἰς ἓν βιβλίον του δημοσιευθὲν πρό τινος καὶ πραγματευόμενον περὶ τοῦ περιφήμου ταξειδίου του, ὅπερ ἀνὰ τὴν ὑφήλιον ἀνέλαβε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, λέγει, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ παρὰ τὸ βάρος τῶν 70 ἐτῶν ἔπαιξε σφαιροβολίαν μετὰ τῶν δεινοτέρων σφαιροβολητῶν τοῦ κόσμου. Ἡ αὐτὴ ἐφημερὶς καθ' ὅλον τὸν Ἰούνιον μῆνα ἐδημοσίευσεν ἄρθρα 23 ἐπιστημόνων περὶ τῆς μελλούσης ζωῆς. Εἰρήσθω ὅτι οἱ 20 αὐτῶν ἐπίστευον ἀκραδάντως. Ἡ ἐφημερὶς «The Times», ἥτις κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν εἶναι ἡ αὐθεντικωτέρα καὶ μεγαλειτέρα ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόξεις τῶν ἐφημερίδων σύμπαντος τοῦ κόσμου, ἐπὶ ἔτη ἤδη μακρὰ δημοσιεύει κατὰ Σάββατον μελέτην ἀφορῶσαν τὰς ἁγίας διδασκαλίας τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ ἀπολογητικόν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, χαρακτῆρα φέρουσαν. Ἑκάστη τῶν μελετῶν τούτων ἀποτελεῖ κήρυγμα ὑψηλὸν τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀληθὲς ἐντρύφημα διὰ πᾶσαν θρησκευομένην ψυχήν. Ὄντως ἄξια τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν δημοσιογραφικὰ ὄργανα, ἅτινα κατενόησαν εἰς ποίαν ἀκαταδάμαστον δύναμιν ὀφείλει τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος τὸ μεγαλεῖον του.

Ἐπίσης ἡ ἐφημερὶς Morning Post, ὑπὸ τὸν τίτλον «κήρυγμα ἁπλοῦ ἀνθρώπου» προσφέρει κατὰ Σάββατον σύντομον καὶ περιεκτικὴν διδασκαλίαν λαϊκὸν χαρακτῆρα φέρουσαν ἐπὶ τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς τῆς Κυριακῆς τῆς ἀναγνωσκομένης ἐν τοῖς Ἀγγλικανικοῖς Ναοῖς.

Θὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα παραδείγματα προκειμένου περὶ τοῦ ἡμερησίου τύπου. Ἂν δὲ θελήσωμεν νὰ ἐρευνήσωμεν καὶ τὸν περιοδικὸν τοιοῦτον θὰ ἴδωμεν ὅτι καὶ αὐτὸς μεγάλην δίδει προτίμησιν εἰς τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τὴν θρησκείαν καὶ τὴν πνευματικὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν. Ἐπρομηθεύθην περιοδικά τινα ἑβδομαδιαῖα οὐδένα ἀπολύτως ἔχοντα δεσμὸν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, οὔτε ἐξαρτώμενα ἀπὸ ἐκκλησιαστικὴν ἢ ἄλλην τινὰ ἠθικοθρησκευτικὴν ὀργάνωσιν, ἵνα ἐξετάσω τὸ περιεχόμενον αὐτῶν καὶ ἀναγνώσω τὰ θέματα περὶ τὰ ὁποῖα ἀσχολοῦνται οἱ γράφοντες αὐτά. Προκειμένου δ.λ.ν. νὰ δώσω μερικὰς πληροφορίας εἰς τοὺς προσφιλεῖς τῆς «Ἐκκλησίας» ἀναγνώστας, σχέσιν ἐχούσας μὲ τὸ θέμα τῆς παρούσης μου ἀνταποκρίσεως, προσεπάθησα νὰ βασισθῶ ἐπὶ γεγονότων, ἵνα μὴ νομισθῇ ὅτι «βάζω ἀνεμώλια» ἢ ὅτι ὁμιλῶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν στιγμιαίων

ἐντυπώσεων. Ἀναπτύσσω ἐνώπιόν μου τὰς σελίδας ἑνὸς τούτων φέροντος τὸν τίτλον «Outline»: Σχεδιαγράφημα. Ἰδοὺ τὸ περιεχόμενόν του· ἀντιγράφω τοὺς τίτλους τῶν διαφόρων ἄρθρων του: Μεγάλα θρησκευτικὰ διηγήματα. Μικραὶ βιογραφίαι ἐνδόξων ἀνδρῶν. Ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ θάνατος τοῦ Σωκράτους (ἡ σύνταξις τοῦ περιοδικοῦ εἰς σειρὰν φύλλων δημοσιεύει μετάφρασιν ἐκ τοῦ «Φαίδωνος» τοῦ Πλάτωνος ἐν ᾧ ἐκτίθενται τὰ περὶ καταδίκης, θανάτου τοῦ Σωκράτους καὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς). Γνωρίσατε τὸν ἑαυτόν Σας. Οἱ μαῦροι ἐξυπνοῦν. Ἡ ἔλευσις τοῦ Ἰησοῦ (εἰς σειρὰν ἄρθρων δημοσιεύονται ἡ γέννησις καὶ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἐπίδρασις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου). Ἰδοὺ μὲ τί ἀσχολοῦνται ἐδῶ τὰ περιοδικά, τῶν ὁποίων οἱ ἐκδόται φέροντες ταῦτα εἰς φῶς ἔχουν ὑπ' ὄψιν οὐχὶ τὸν πλουτισμὸν εἰς βάρος τῆς ἠθικῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ διαφώτισιν ἐπὶ τῶν μεγάλων προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ.

Ἐπαναλαμβάνω ἐνταῦθα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει λεχθῇ ὑπό τινος ἀνωτέρου κληρικοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν Ῥωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν: «Καὶ ἂν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι προσέλθωσιν εἰς τὸν ἱερὸν ἄμβωνα καὶ ἀκούσωσι τὴν διδασκαλίαν του, ἐφόσον θὰ ἀναγινώσκουν ἐφημερίδας ἀντιθέτους τῶν διδασκαλιῶν τοῦ ἄμβωνος, μετὰ μίαν τριακονταετίαν θὰ καταντήσουν λαοὶ ἀσεβῶν καὶ ἐπαναστατῶν. Ἀνθρωπίνως εἰπεῖν δὲν ὑπάρχει ἱεροκήρυξ ἱκανὸς ν' ἀντιμετωπίσῃ τύπον κακόν». Ὁ περίφημος Bandon de Mony ἔγραφε τὸ 1875: «ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἂν οἱ Καθολικοὶ δὲν ἀποκτήσωσι τύπον οἰκοδομοῦντα, θὰ ἐργάζωνται ἀνωφελῶς καὶ θὰ κάμνουν τὸ ἔργον τοῦ Σατύρου. Θὰ οἰκοδομοῦν ναοὺς καὶ θὰ κρημνίζωνται· θὰ ἀνοίγουν σχολεῖα καὶ θὰ κλείουν ταῦτα μετ' ὀλίγον τὰς θύρας των. Καὶ ἐν γένει κάθε ἔργον θὰ εἶναι προωρισμένον νὰ καταστραφῇ, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ὑπάρχῃ τύπος ἄξιος τῆς ἀποστολῆς του». Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

Λονδῖνον, 25 Σεπτεμβρίου 1923.

† Ὁ Μ. Ἀρχιμ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὸ Σύμφωνον καὶ ἡ Ἐκκλησία.

Κατὰ τὴν ἐν Πράγᾳ συνδιάσκεψιν τῶν ἐθνικῶν συμβουλίων τοῦ «Παγκοσμίου Συνδέσμου πρὸς προαγωγὴν διεθνοῦς φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν», τὴν συγκροτηθεῖσαν περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου, μέγαν ἐνθουσιασμὸν ἐξεδήλωσε τὸ πυκνὸν ἀκροατήριον ἐφ' οἷς ἀμερικανός τις ἐπίσκοπος εἶπε περὶ τοῦ πρό τινος ὑπογραφέντος ἐν Παρισίοις συμφώνου τοῦ Kellog. *«Τὰ ἔθνη—εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος—θὰ προσπαθήσουν νὰ καταστήσουν τὸ σύμφωνον νομικῶς τελεσφόρον, αἱ Ἐκκλησίαι ὅμως ὀφείλουν νὰ τὸ καταστήσουν ἠθικῶς καὶ πνευματικῶς πραγματικόν». Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς αἱ εὐθύναι τῆς Ἐκκλησίας ὁσημέραι αὐξάνονται. Ἐὰν ἐν τῷ παρελθόντι ἡ Ἐκκλησία κατεκρίθη ὡς ἐλάχιστα ἢ καὶ μηδὲν πράξασα πρὸς πρόληψιν καὶ ἀποσόβησιν τοῦ πολέμου, μετὰ τὸν πόλεμον εἰλικρινῶς καὶ τιμίως ὁμολογήσασα τὴν τέως ἀπραξίαν, διὰ μέσου τῆς ὁμολογίας ταύτης διεδήλωσεν ὅτι ἑφεξῆς θὰ κινήσῃ πᾶσαν αὐτῆς τὴν δύναμιν ὅπως μὴ ἐπαναληφθῇ ἡ παγκόσμιος συμφορά. Ὅταν δὲ οἱ κοσμικοὶ καὶ αὐτοὶ οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ἤδη ἤρξαντο ἐμφορούμενοι τῶν ἀρχῶν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ ἀνθρωπότητι, πρόδηλον ὅτι ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀποβαίνει βαρυτέρα, διότι εἶναι καὶ ὑψηλοτέρα, εἰς αὐτὴν δ' ἀπόκειται νὰ μεταβάλῃ εἰς κοινὴν συνείδησιν ὅ,τι οἱ κοσμικοὶ ἄνδρες προσπαθοῦν νομικῶς νὰ κατοχυρώσουν.*

Δισταγμοί.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τῆς ἀφθόνου περὶ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς μελλούσης εἰρήνης κινήσεως ὑπάρχουσι καὶ οἱ διστακτικῶς κινοῦντες τὰς κεφαλὰς καὶ μὴ ἐμπιστευόμενοι ἀπολύτως εἰς τὰς ἀπὸ τοῦ διπλωματικοῦ πεδίου παρεχομένας ἐγγυήσεις περὶ τῆς εἰρήνης. Τοῦτο δέ, διότι παραλλήλως πρὸς τὰ σύμφωνα καὶ τὰς ὑπογραφὰς καὶ τοὺς λόγους φαίνεται μαινόμενος ὁ ἐμπορικὸς καὶ οἰκονομικὸς μεταξὺ τῶν κρατῶν ἀνταγωνισμὸς καὶ ἰδιαιτέρως ὀξὺ τὸ ἐθνικὸν αἴσθημα τῶν λαῶν. Δὲν φαίνεται βεβαίως νὰ ἔχωσιν ἄδικον οἱ καχύποπτοι οὗτοι· οὐχ ἧττον δύναται ἐξ ἴσου δικαίως νὰ παρατηρηθῇ ὅτι ἡ πᾶσα αὐτὴ περὶ τὴν εἰρήνην κίνησις ἀναμένεται νὰ συνεπαγάγῃ ἄμβλυνσιν βαθμιαίαν τῶν διεθνῶν ὀξυτήτων.

Ἱεροκήρυκες.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐν Παρισίοις ὑπογραφῆς τοῦ συμφώνου Kellog *μετ' ἐκπλήξεως εἶδεν ὁ κόσμος μεταβαλλομένους τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας καὶ τοὺς κοσμικοὺς ἀρθογράφους εἰς πραγματικοὺς ἱεροκήρυκας, τονίζοντας τὴν ἀνάγκην τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξαίροντας τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς, καὶ ἐξορκίζοντας ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πάντας τοὺς λαοὺς νὰ ἔχωσι διαρκῶς ὑπ' ὄψιν των τὴν εἰρήνην, λησμονοῦντες τὰ μίση καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῶν κυοφορουμένους πολέμους. Ἡ τοιαύτη κολοσσιαία μεταβολὴ ἑπομε-*

νον εἶναι νὰ κεντρίσῃ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἱεροκήρυκας πρὸς ὑψηλότερα καὶ εὐρύτερα θέματα καὶ πρὸς ἁγιώτερα ἰδανικά, νὰ ὠθήσῃ δῆλα δὴ αὐτοὺς εἰς τελειότερον καταρτισμὸν καὶ εἰς πύκνωσιν τῶν τάξεών των.

Ἔννομος ἠθική.

Ἐν Ἰρλανδίᾳ συνετάχθη νομοσχέδιον τιμωροῦν τὸν πρὸς παρεμπόδισιν τῶν γεννήσεων λίαν διαδιδόμενον ἐπ' ἐσχάτων νεομαλθουσιανισμὸν ὡς καὶ τὴν ἄσεμνον φιλολογίαν. Παντὸς βιβλίου ἢ ἐφημερίδος δύναται νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ κυκλοφορία οὐ μόνον ἐὰν περιέχῃ ἄσεμνα καὶ αἰσχρά, ἀλλὰ καὶ ἐὰν τείνῃ νὰ διαδώσῃ ἀρχὰς ἐναντίας πρὸς τὴν δημοσίαν ἠθικήν. Ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης φυσικὸν ἦτο νὰ ἀρχίσῃ συζήτησις περὶ τοῦ τί πρέπει νὰ ὑπάγηται ὑπὸ τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀσέμνου, τί ἔστι δημοσία ἠθική, μέχρι τίνος δύναται ἐπὶ τοιούτων ἀορίστων πραγμάτων νὰ ἐκτείνεται ὁ νόμος καὶ ἂν ἡ ἔννομος αὕτη ἠθικὴ δὲν συγκρούεται πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐλευθερίας. Τοιαῦται συζητήσεις ἠγέρθησαν καὶ παρ' ἡμῖν ἄλλοτε οὐχ ἅπαξ ἐκ παρομοίων ἀφορμῶν ἀπό τινων λογοτεχνικῶν κύκλων, ἐν τοῖς ὁποίοις πάντοτε θὰ εὑρίσκωνται οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἀχαλινώτου ἐλευθερίας καὶ οἱ συγχέοντες τὴν καλολογίαν πρὸς τὸ ἔργον τῶν κανθάρων. Δὲν μᾶς διαφεύγει ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια πολλάκις χάνει πάρα πολὺ ὅταν μεταχειρίζηται ὡς ἐπιχείρημα τὴν ῥάβδον τοῦ ἀστυνόμου. Ἀλλ' ἡ ἀσεμνολογία συνεπάγεται βλάβην κοινωνικὴν ἀνυπολόγιστον, δυναμένην νὰ συγκριθῇ πρὸς ἐπιδημίαν μεταβαλλομένην εὐκόλως εἰς ἐνδημικὴν νόσον, πλήττουσαν κυρίως τὴν νέαν γενεάν. Καὶ πρὸς πρόληψιν τοσοῦτο εὐρέως κακοῦ εἶναι λίαν τελεσφόρος τοῦ νόμου ἡ ἀπαγόρευσις καὶ ἡ ἀπειλή, χωρὶς βεβαίως τοῦτο νὰ σημαίνῃ ὅτι μόνον παρὰ τοῦ νόμου πρέπει νὰ ἀναμένεται ἡ διόρθωσις. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Ἰρλανδία, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, δὲν εἶναι ἀπολίτιστον κράτος, καὶ συντάσσει νόμους ὑπὲρ τῆς δημοσίας ἠθικῆς. Καλὸν λοιπὸν εἶναι νὰ μανθάνωμεν τί κάμουν τὰ πεπολιτισμένα κράτη καὶ νὰ μὴ μεγαλορρημονῶμεν περὶ ἐλευθερίας καὶ πολιτισμοῦ καὶ τῶν τόσων ἄλλων παρεμφερῶν εὐγενῶν ἰδεῶν, ὁσάκις ἀκούεται ἀπόπειρα προστασίας καὶ παρ' ἡμῖν τῆς δημοσίας ἠθικῆς.

Ναπολέων ὁ Δ΄.

Θὰ γνωρίζωσι πάντως οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται ὁποία ἀγγλογαλλικὴ φιλολογικοπολιτικὴ ἀναστάτωσις συγκινεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸν ἀγγλικὸν τύπον ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐν Παρισίοις παραστάσεως τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ναπολέων ὁ Δ΄» ἔργον τοῦ Ροστὰν υἱοῦ. Τὸ περίεργον ἐν τῇ ὑποθέσῃ ταύτῃ εἶναι ὅτι δὲν ἔμειναν ἀσυγκίνητα καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ θρησκευτικὰ ἀγγλικὰ φύλλα καὶ περιοδικά, θεωρήσαντα πρέπον νὰ μὴ ἀντιπαρέλθωσιν ἀμέτοχα τῆς παναγγλικῆς πικρίας. Καὶ σχολιάζουσι τὸ ἐν λόγῳ ροστάνειον δρᾶμα ὡς μίαν ἀπόδειξιν τῆς συνεχοῦς καχυποψίας, ἥτις τάχα κρατεῖ ἐν Εὐρώπῃ ἀπέναντι τῆς Μεγάλης Βρεττανίας. Τὸ ὅτι δεκάδες χιλιάδων ἄγγλων εἶναι τεθαμμένοι ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ ἐδάφους· ὅτι ἐπὶ τετραετίαν ὁλόκληρον Ἄγγλοι καὶ Γάλλοι ἐμάχοντο παρὰ τὸ πλευρὸν ἀλλήλων· ὅτι Γαλλία καὶ Ἀγγλία συνυπέγραψαν προχθὲς μόλις τὸ σύμφωνον Kellog, κ.λ.π., πάντα ταῦτα λησμονοῦνται—λέγουν οἱ συντάκται τῶν θρησκευτικῶν φύλλων—καὶ μόλις ὑποκριτής τις ἐν γαλλικῷ θεάτρῳ ἀνακράξῃ «δυσπιστῶμεν πάντοτε πρὸς τὴν ἀγγλικὴν καλωσύνην», τὸ ἀκροατήριον ἐκρήγνυται εἰς μακρὰς καὶ θερμὰς ἐπευφημίας. Καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξηγήσωσι τὴν ἀγγλικὴν ταύτην ἀντιδημοτικότητα, πιθανολογοῦσιν ὅτι ὁ ἀξιοθρηνήτως μετὰ τὸν πόλεμον ὑπερτονωθεὶς ἐθνισμὸς κατέστησεν ὕποπτον πάντα ξένον πανταχοῦ πλὴν τῆς Ἀγγλίας, καὶ συμπεραίνουσιν ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἔνδειξιν ὅτι οἱ ἄγγλοι εἶναι ἀνὰ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον οἱ μόνοι κοσμοπολῖται. Ὅτι βεβαίως ὁ πόλεμος ἐνέτεινε τὴν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν καχυποψίαν, εἶναι πασίγνωστον. Ἀλλ' αὐτὴ αὕτη ἡ περιαυτολογία τῶν ἄγγλων δὲν ἀποτελεῖ ἀκουσίαν μετὰ τὸν πόλεμον δικαίωσιν τῆς ροστανείου ψυχολογίας;

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν περὶ ὥραν 10ην π.μ. ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου τῆς ΟΕ΄ Συνοδικῆς περιόδου, παρισταμένου καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας κ. Γόντικα μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου κ. Δυοβουνιώτου. Μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ Ἁγιασμοῦ ὑπὸ τοῦ Α΄. Γραμματέως, ὁ Μακ. Πρόεδρος προσεφώνησε τὴν Σύνοδον δ ὰ τῆς ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ δημοσιευομένης προσφωνήσεως, ἀντεφώνησε δὲ ὁ Ὑπουργός, μεθ' ὃν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως ἐξέφρασεν ἐκ μέρους τῆς Ἱεραρχίας τῶν νέων Χωρῶν θερμὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἐπελθούσῃ διοικητικῇ ἀφομοιώσει τῶν Μητροπόλεων. Εἰσελθοῦσα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ κ. Διευθυντοῦ, εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ἔλαβε γνῶσιν τῶν τελευταίων σχετικῶν πρὸς αὐτὴν νόμων καὶ διαταγμάτων.

— Μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Γεν. Ἐκκλησ.

Ταμείου, Προεδρευομένου ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ὑπὸ τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου ἐξελέγησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Ἀμβρόσιος, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Συνέσιος, Ἀδριανουπόλεως κ. Πολύκαρπος καὶ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἰωακείμ. Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου συνῆλθε τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην εἰς συνεδρίαν.

— Μέλη τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, προεδρευομένου ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ἐξελέγησαν ὑπὸ τῆς Δ. Ἱερᾶς Συνόδου οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Ὕδρας καὶ Σπετσῶν κ. Προκόπιος, Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Τιμόθεος, Χίου κ. Ἱερώνυμος, Δρυϊνουπόλεως κ. Βασίλειος.

— Ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Πέμπτης ἐξετάσασα τὸ ζήτημα τῆς προτεινομένης ὑπὸ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου διορθώσεως τοῦ Πασχαλίου μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Μακ. Προέδρου καὶ τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν, κατέληξεν εἰς τὴν ἑξῆς ὁμόφωνον ἀπόφασιν: «Ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος ἀναγνωρίζουσα τὸ ὑπάρχον ἐν τῷ ἰσχύοντι Πασχαλίῳ λάθος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου δὲν τηρεῖται ἡ περὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα ἀπόφασις τῆς Α΄. Οἰκ. Συνόδου, καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὸ Οἰκ. Πατριαρχεῖον διὰ τῆς προτάσεώς του ζητεῖ τὴν ἐπαναφορὰν τῆς ἰσχύος τῆς εἰρημένης διατάξεως τῆς Α΄. Οἰκ. Συν., δέχεται τὴν διόρθωσιν τοῦ Πασχαλίου, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅπως ἐν γενικῇ Συνόδῳ συμφωνήσωσι πᾶσαι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι καὶ δὴ ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων, δι' ἣν δὲν παρουσιάζει ἡ διόρθωσις τοῦ Πασχαλίου τὰ κατὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ Ἡμερολογίου προβληθέντα τοπικὰ προσκόμματα, καὶ ὅπως τηρηθῇ ἐπακριβῶς ἡ περὶ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα διάταξις τῆς Α΄. Οἰκ. Συν., ἀποφευγομένης τῆς συμπτώσεως τοῦ Χριστιανικοῦ πρὸς τὸ Ἰουδαϊκὸν Πάσχα, ἄλλως, πρὸς ἄρσιν τῆς κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, ἕνεκα τοῦ εἰρημένου λάθους τοῦ Πασχαλίου προκυπτούσης ἀνωμαλίας, ὡς πρὸς τὴν νηστείαν τῶν Ἁγ. Ἀποστόλων, προτείνει ὅπως ἡ ἑβδομάς, καθ' ἣν συμπίπτει ἡ ἑορτὴ τῶν Ἁγ. Ἀποστόλων θεωρηθῇ ἐξαιρετικῶς διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος ὡς ἑβδομὰς νηστήσιμος, πλὴν τῆς ἡμέρας τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος».

— Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος συμφώνως τῷ νόμῳ 3615 ἐκήρυξε συγκεχωνευμένην τὴν προσωρινὴν Μητρόπολιν Φιλιατῶν μετὰ τῆς ἐξ ἧς ἀπεσπάσθη μονίμου Μητροπόλεως Παραμυθίας καὶ Πάργας.

— Διὰ Διατάγματος τῇ 30 Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἐκδοθέντος καὶ τῇ 25ῃ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 173 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τὸ χωρίον Κάτω Βασιλικὴ τοῦ τέως δήμου Ναυπακτίδος, ἀποσπώμενον ἐκ τῆς ἐνορίας Ἄνω Βασιλικῆς ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ συνοικισμοῦ Κωστέϊκα ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ἐνοριακὸν ναὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

— Διὰ Διατάγματος τῇ 14ῃ Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἐκδοθέντος καὶ τῇ 20ῇ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 193 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τὸ χωρίον Κουρτσούνα τοῦ τ. δ. Φελλίας ἀποσπώμενον ἐκ τῆς ἐνορίας τοῦ χωρίου Λιαντίνας, ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ναὸν ἐνοριακὸν τὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

— Διὰ Διατάγματος τῇ 10ῃ Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἐκδοθέντος καὶ τῇ 28ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 175 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ συνοικισμὸς Ξηροκάμπου, Κολλαριᾶς, ἀποσπώμενος τῆς ἐνορίας Καστριτσίου, τοῦ Δήμου Πατρέων, ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν.

— Διὰ Διατάγματος τῇ 30ῇ Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἐκδοθέντος καὶ τῇ 25ῃ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 173 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζεται ἐνοριακὸς ναὸς ἐν Πειραιεῖ ὁ ναὸς τῆς Ὑπαπαντῆς Ταμπουρίων.

— Διὰ Διατάγματος τῇ 31ῃ Αὐγούστου ἐ. ἔτους ἐκδοθέντος καὶ τῇ 3ῃ Σεπτεμβρίου καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 138 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐνεκρίθη ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς τῆς ἐπιβληθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9 ἐ. ἔτ. ἀποφάσεως τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀργολίδος τῆς τριμήνου ἀργίας ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας εἰς τὸν ἱερέα Ἀντ. Βαμβακᾶν ἐφημέριον τοῦ ἐν Ἀρείᾳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως.

— Διὰ Διατάγματος τῇ 10ῃ Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἐκδοθέντος καὶ τῇ 29ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 176 ἐ.ἔ. φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τὸ χωρίον Ἄνω Σουδενέϊκα τοῦ τέως δήμου Δύμης, ἀποσπώμενον ἐκ τῆς ἐνορίας τοῦ χωρίου Ἄρλος ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν μὲ ναὸν ἐνοριακὸν τὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς Κοινότητος Ἄνω Σουδενεΐκων.

—Ἀνεκοινώθη κατ' αὐτὰς ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ ἀπὸ τοῦ περυσινοῦ Ἀπριλίου λειτουργοῦντος Τμήματος Ἐργαζομένων Νέων τῆς ἐνταῦθα «Χριστιαν. Ἀδελφότητος τῶν Νέων». Κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦτον ἐξυπηρετήθησαν ὑπὲρ τοὺς 600 ἐργαζόμενοι νέοι διαφόρων ἡλικιῶν καὶ διαφόρων ἐπαγγελμάτων. Ἐκτὸς

τῶν ἐντευκτηρίων, εἰς ἃ φοιτῶσιν οἱ νέοι οὗτοι κατὰ τὰς ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἐλευθέρας ὥρας καὶ τὰς ἑορτὰς ἔχουσιν εἰς τὴν διάθεσίν των ἰδιαιτέρους γυμναστικοὺς χώρους καὶ διέρχονται ἀρκετὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους εἰς τὸ ὕπαιθρον, εἰς ἡμερησίας ἐκδρομὰς ἢ πολυημέρους κατασκηνώσεις. Ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τῆς ὠφελίμου ψυχαγωγίας πάντοτε τελεῖται ἡ ἀπαιτουμένη διὰ τὴν ἐν γένει ψυχικήν των μόρφωσιν καὶ σωματικήν των ἀνάπτυξιν ἐργασία, συμφώνως πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν ψυχολογίαν τῶν νέων τῆς ἐν λόγῳ τάξεως. Δαψιλεστάτη παρέχεται ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ διδασκαλία ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος κ. Ἐμμ. Γ. Μιτιληναίου, κέντρον θρησκευτικῶν συγκεντρώσεων ἔχουσι τὸν παρὰ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν ναΐσκον τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου, συχνὰ δὲ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ διευθυντοῦ των ἐπισκέπτονται οἱ νέοι οὗτοι διάφορα φιλανθρωπικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ καθιδρύματα καὶ ἀναπτύσσουσιν ἰδιάζουσαν φιλανθρωπικὴν κίνησιν ἐκ τῶν ἐλαχίστων ἀτομικῶν των πόρων. Ἡ ἐθνικὴ καὶ πολιτικὴ ἀγωγὴ ἐπίσης δαψιλεστάτη παρέχεται τῇ βοηθείᾳ εἰδικοῦ διδασκάλου, ἡ ὅλη δὲ ἀγωγὴ τῶν μελῶν τοῦ Τμήματος εἶναι ἀντικείμενον τῆς ἐπιμελείας ἰδιαιτέρως ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ προπονουμένου πολυπληθοῦς προσωπικοῦ. Τὸ ἐν γένει ἐφαρμοζόμενον σύστημα κατὰ τὰς ὑπ' ὄψει μας ἀνακοινώσεις ἀποβλέπει 1) εἰς τὴν παροχὴν πάσης δυνατῆς εὐκολίας διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ζωῆς τῶν νέων τῶν ἐργαζομένων τάξεων, 2) εἰς τὴν ἀποτέλεσιν ἑνὸς κέντρου τῶν ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν τάξιν ταύτην τῶν παραγόντων πρὸς συντονισμὸν τῶν ἐνεργειῶν των διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς προόδου ἑκάστου ἐκ τῶν μελῶν καὶ 3) εἰς τὴν μελέτην τοῦ δυνατοῦ τῆς δημιουργίας χριστιανικῆς κινήσεως μεταξὺ τῆς ἐργαζομένης νεολαίας καὶ τὴν ἀποτέλεσιν τοῦ πρώτου πυρῆνος. Ἀρχαὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ἔργου ἐκτὸς τῶν κεντρικῶν γραφείων τῆς Χ.Α.Ν. ἐγένοντο μέχρι τοῦδε εἰς τοὺς Συνοικισμοὺς Βύρωνος, Καισαριανῆς καὶ Νέας Ἰωνίας καὶ εἰς τὴν Κοινότητα Καλλιθέας. Ἐξαιρετικὴν κίνησιν παρουσιάζει τὸ κέντρον Ν. Ἰωνίας, οὗτινος τὰ ἐγκαίνια ἐπηυλόγησεν ἐσχάτως ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Πατάρων κ. Μελέτιος, μελετᾶται δὲ ἡ ἐπέκτασις καὶ εἰς τὸν Συνοικισμὸν Ν. Φιλαδελφείας καὶ παρεχωρήθη ἰδιαιτέρα αἴθουσα εἰς τὸν Συνοικισμὸν Σαφραμπόλεως ὅπου συνέστη τὸ τελευταῖον Κέντρον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Ἐν τῷ χωρίῳ Κοστομολότη τῆς Πολωνίας οὐχ ἅπαξ ἡ ἀστυνομία προέβη εἰς αἰκισμοὺς τῶν ὀρθοδόξων ἐνοριτῶν, καὶ αἱ δικαστικαὶ δὲ ἀρχαὶ μεροληπτικῶς πολλάκις καταδικάζουν τοὺς ὀρθοδόξους ἐκ φανατισμοῦ. Κατά τινα περίπτωσιν ἐξώσεως τοῦ ὀρθοδόξου ἱερέως ἐκ τοῦ ὀρθοδόξου ναοῦ καὶ τοῦ παρ' αὐτὸν οἰκήματός του ὑπὸ ἀποσπάσματος ἀστυνομικῶν, δύο γυναῖκες παριστάμεναι καὶ κλαίουσαι ἐμηνύθησαν πρὸς τὸ δικαστήριον καὶ ἐκλήθησαν εἰς ἀπολογίαν. Εἷς τῶν δικαστῶν ἄλλου ἐπαρχιακοῦ δικαστηρίου πάντοτε ἐν ταῖς πρὸς ὀρθοδόξους ἱερεῖς στελλομέναις δικαστικαῖς κλήσεσι ἀποκαλεῖ ὑβριστικῶς αὐτοὺς «σχισματικοὺς κληρικούς». Ἀλλαχοῦ δ' αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ ἀναγκάζουσι τοὺς ὀρθοδόξους νὰ τελῶσι πράξεις πολιτικῆς καταστάσεως ἐν τοῖς μητρῴοις τῶν οὐνιτῶν,—διὰ νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὰς οὐνιτικὰς ἐνορίας. Ἐν τῷ χωρίῳ Δόλγοε ὁλόκληρος ὁ οὐνιτικὸς πληθυσμὸς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, πρὸς τοῦτο δ' ἐτέλεσαν λιτανείαν διὰ τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποίησαν τὰ ἐξαπτέρυγα τοῦ οὐνιτικοῦ ναοῦ. Κατὰ τὸ πέρας τῆς λιτανείας τὰ ἐξαπτέρυγα ἀπετέθησαν εἰς τὴν θέσιν των. Τὴν ἑπομένην ἰσχυρὸν ἀστυνομικὸν ἀπόσπασμα προβὰν εἰς ἀνακρίσεις συνέλαβεν ὀκτὼ τῶν ἐνοριτῶν, δεσμίους δὲ διὰ σιδηρῶν ἁλύσεων περιαγαγὸν αὐτοὺς ἀνὰ τὴν ἐπαρχιακὴν πόλιν ἔρριψεν εἶτα εἰς τὰς φυλακάς, τῶν ἀστυνόμων διαρκῶς καθ' ὁδὸν ὑβριζόντων τοὺς ὀρθοδόξους καὶ ἀπειλούντων διὰ προσβλητικῶν ἀπειλῶν τὸν ὀρθόδοξον κλῆρον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ

Ἀπό τινος χρόνου παρετηρήθη ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ αὐθόρμητός τις θρησκευτικὴ κίνησις μεταξὺ μεγάλης ὁμάδος χωρικῶν λαβούσης τὸ ὄνομα «Μπογομόλιτσι» (θεοσεβεῖς).

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΛΕΤΤΩΝΙΑΣ

Ὁ ὅλος τῆς Λεττωνίας πληθυσμὸς ἀνέρχεται εἰς 1.857.000 κατοίκους, ὧν 57 ο/ο εἶνε Εὐαγγ. Λουθηρανοί, 22 ο/ο ρωμαιοκατόλικοι, 9 ο/ο ὀρθόδοξοι καὶ 5 ο/ο Ἑβραῖοι.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Constantin Callinicos Protopresbyter in Manchester, Griechisch - Orthodoxer Katechismus. Ein Kompendium der Glaubens, Sitten und Kultlehre. Herausgegeben auf Veranlassung S. E. des Erzlisehofs von Thyatira. London 1928.—Τὸ ἐξ 117 σελίδων κομψὸν τοῦτο βιβλίον εἶνε μετάφρασις εἰς τὴν γερμανικὴν τῆς ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐν διαγωνισμῷ βραβευθείσης γνωστῆς Κατηχήσεως τοῦ αἰδεσ. πρωτοπρεσβυτέρου ἐν Manchester τῆς Ἀγγλίας κ. Κωνστ. Καλλινίκου, προμεταφρασθείσης ἤδη καὶ Ἀγγλιστί. Καὶ τῆς μεταφράσεως ταύτης προλογίζεται ὁ σεβ. μητροπ. κ. Γερμανός, κοσμοῦσι δ' αὐτὴν αἱ αὐταὶ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ καὶ τῇ ἀγγλ. μεταφράσει ὡραῖαι εἰκόνες.

Εὐστρατίου Ἰω. Δράκου, μοσχονησίου. Ἱστορία τῆς Εἰκοσιφοινίσσης μονῆς ἐπὶ τοῦ Παγγαίου, καὶ Ἁγιολογία τῆς Λέσβου. Ἐν Δράμᾳ 1928.

Τοῦ αὐτοῦ, Μελέτη ἐπὶ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Λέσβου. Ἐν Δράμᾳ 1928.

ΔΗΛΩΣΙΣ

*Πᾶν ἔμβασμα πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν» ὡς καὶ πᾶσα ἐπιστολὴ σχετικὴ πρὸς τὴν διαχείρισιν καὶ τὴν διεκπεραίωσιν δέον ἐφεξῆς νὰ διευθύνηται **μόνον «Πρὸς τὴν Διαχείρισιν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία». Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον, Ἀθήνας.***

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Σαλαμῖνι Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐπιλεγομένης Φανερωμένης προκηρύσσει ὅτι, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν ἐπαναληπτικὴν δημοπρασίαν ἡ πενταετὴς ἐνοικίασις τοῦ πέριξ τοῦ Μετοχίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς «Ὅσιος Μελέτιος» λειβαδίου. Ὡς πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν 1500 χιλίων πεντακοσίων δραχμῶν ἐτησίως. Ἡ δημοπρασία γενήσεται ἐν Μεγάροις τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1928 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ἀπὸ 10—12 Μ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Μεγάρων κ. Ἰωάννου Μεριαγκοπούλου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὅρων καὶ ὑποχρεώσεων τῆς εἰρημένης δημοπρασίας ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βαρλαὰμ δηλοποιεῖ ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐνεργηθησομένην ἐν Καλαμπάκᾳ, καὶ εἰς τὸν συνήθη τῶν δημοπρασιῶν τόπον, τὴν 30ην Σεπτεμβρίου 7ην καὶ 15ην Ὀκτωβρίου 1928 καθ' ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—11 π.μ. ἡ πενταετὴς μίσθωσις τῶν 2]3 ἐξ ἀδιαιρέτου ἑνὸς ὑδρομύλου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς κειμένου ἐν Πρεβέντη ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ταὐταρίθμου διακηρύξεως, ἧς γνῶσιν δύνανται νὰ λαμβάνωσιν οἱ βουλόμενοι πρὸ πάσης πλειοδοσίας.

Ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν διετοῦς μισθώσεως ἡ ἐνοικίασις τῶν κτημάτων τῆς Μονῆς Πιθαρίου «Μονοχειράδι», «Παληάμπελον» καὶ «Χατζῆ χωράφι» συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς διακηρύξεως τῆς Μονῆς τῆς ἀνηρτημένης ἐν τοῖς Γραφείοις αὐτῆς. Ἡ κατακύρωσις γενήσεται τὴν ἑβδόμην (7) τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 6 μ.μ. ἐν Ἐρεσῷ καὶ ἐν τῷ κατὰ τὴν παραλίαν καφενείῳ τοῦ Λεωνίδα Κλαστάδα, τόπῳ συνήθει τῶν δημοπρασιῶν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Συμβολαιογαάφου Ἐρεσοῦ καὶ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Γυναικείας Μονῆς Τήνου διακηρύττει ὅτι ματαιωθεῖσα ἡ κατὰ τὴν 16ην Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ὁρισθεῖσα πλειοδοτικὴ δημοπρασία πρὸς ἐνοικίασιν διαφόρων ἀστικῶν κτημάτων τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς Μονῆς ἐπαναλαμβάνεται αὕτη τὴν 14 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π.μ. ἐν τῷ συνήθει τῶν δημοπρασιῶν τόπῳ τῆς πόλεως Τήνου ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου κ. Π. Ἀφεντάκη καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς κ. Δ. Λούβαρη ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς ἀρχικῆς ὑπ' ἀριθ. 58 διακηρύξεως ἡμῶν.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κατερινοῦς διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ ἐκμίσθωσις τῆς ἐφετεινῆς (1298-29) ἐσοδείας τῶν ἐλαιῶν, ἐλαιοκάρπου τῆς Μονῆς εὑρισκομένου ἐπὶ τῶν ἐλαιοδένδρων ἐν Καλφεικίῳ (Τριχωνίῳ), Μακρυνείᾳ, Μπουρλέσᾳ, καὶ πέριξ τῆς Μονῆς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Γαβαλοῦ Μακρυνείας καὶ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν ἐπὶ τρεῖς ἑορτασίμους ἡμέρας δηλ. κατὰ τὴν 21, 26 καὶ 28 Ὀκτωβρίου 1928 καὶ ὥρας 10 μέχρι 12 π.μ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Γαβαλοῦς καὶ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Ὁ τελευταῖος πλειοδότης βαρύνεται μὲ τὰ ἔξοδα παραστάσεως Συμβολαιογράφου, κηρύκεια ὡς καὶ δημοσιεύσεως εἰς τὰς ἐφημερίδας. Οὐδόλως εὐθύνεται ἡ Ἱερὰ Μονὴ διὰ πᾶσαν βραδύτητα περὶ τὴν ἔγκρισιν καὶ κατακύρωσιν τῶν πρακτικῶν παρὰ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς. Οἱ βουλόμενοι νὰ μετάσχωσιν εἰς τὴν ὡς διείληπται δημοπρασίαν δύνανται πλείονας πληροφορίας νὰ λάβωσι προσερχόμενοι εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κατερινοῦς. Πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται (12.000) δώδεκα χιλιάδες δραχμαί, (500) πεντακόσιαι ὀκάδες ἐλαίου καὶ (200) διακόσιαι ὀκάδες ἐλαιῶν, πρὸς βρῶσιν, τὰ εἴδη παραδοτέα εἰς τὴν ἀποθήκην τῆς Μονῆς.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ξενιᾶς προκηρύττει ὅτι, Συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ' 6047 ἐ.ἔ. διαταγῆς τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ ἐκποίησις τοῦ ἐλαιοκάρπου ἐφετεινῆς ἐσοδείας τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἁγίου Λαυρεντίου ἐλαιοπεριβόλων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ξενιᾶς κατὰ τὰ γνωστὰ αὐτῶν ὅρια καὶ κατὰ τοὺς ὅρους ταὐταρίθμου συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, ἧς ἀντίγραφα κατατεθήσονται ἔντε τῷ γραφείῳ τῆς κοινότητος Ἁγίου Λαυρεντίου καὶ τῆς Μονῆς Ξενιᾶς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Ἁγίῳ Λαυρεντίῳ τῇ 16η Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς 12ης ὥρας τῆς μεσημβρίας ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Νηλείας Δημητρίου Πιτσιώρη καὶ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Ὡς πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται τὸ ποσὸν 10.000 συνολικῶς. Οἱ συναγωνισθησόμενοι ὀφείλουσι νὰ παρουσιάσωσιν ἀπόδειξιν ὅτι κατέβαλον δι' ἐγγυοδοσίον τῆς παρούσης ἐνοικιάσεως ἐν Δημοσίῳ ταμείῳ ἢ ἐν τῷ καταστήματι ἢ ὑποκαταστήματατι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ 1)10 τοὐλάχιστον τῆς πρώτης προσφορᾶς ἢ νὰ καταθέσωσι τοῦτο κατὰ τὴν ὥραν τῆς δημοπρασίας εἰς τοὺς διενεργοῦντας αὐτὴν ἄλλως εἶναι ἀπαράδεκτοι ὡς ἀπαράδεκτος τυγχάνει καὶ πᾶσα δι' ἀναφορᾶς προσφορὰ ἄνευ ἐγγυογοσίας.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σκαφιδιᾶς διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ ἐκποίησις δέκα (10) οἰκοπέδων ἀνηκόντων κατὰ κατοχὴν καὶ κυριότητα εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Σκαφιδιᾶς καὶ κειμένων εἰς τὸ ἐν Φιλιατροῖς Μετόχιον ταύτης καὶ ἐντὸς τῆς ζώνης τῆς πόλεως Φιλιατρῶν, καθοριζομένων δὲ εἴς τε τὸ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1927 πρωτόκολλον καταμετρήσεως καὶ ἐκτιμήσεως τῶν ἐμπειρογνωμόνων γεωμετρῶν Δημητρίου Γ. Μαντᾶ καὶ Ἰωάν. Π. Δαγκλῆ καὶ εἰς τὸ σχεδιάγραμμα τούτων, ἐγκριθέντα ἀμφότερα ὑπὸ Γενικοῦ Ἐκκλ. Ταμείου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους καὶ συμφωνίας των ταὐταρίθμου καὶ ταὐτοχρόνου ἀρχικῆς ἡμῶν διακηρύξεως κατατεθειμένης εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Μονῆς πρὸς γνῶσιν τῶν βουλομένων νὰ συναγωνισθῶσιν. Ἡ πρώτη δημοπρασία γενήσεται ἐν Φιλιατροῖς καὶ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 23ην τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐ. ἔτους ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10-12 π.μ. καὶ ἐνώπιον τοῦ υμβολαιογράφου Ἐράνης Γεωργ. Κτενᾶ ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ. Ἡ δευτέρα θέλει ἐπακολουθήσει τὴν Δευτέραν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος 24 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔτους καὶ ἡ τρίτη δημοπρασία, ἥτις ἔσεται καὶ ἡ τελειωτικὴ θέλει ἐπακολουθήσῃ τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π.μ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Παρνασσίδι Ἱερᾶς Μονῆς Προφήτου Ἠλιοὺ προκηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς τακτικὴν πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως ἅπας ὁ ἐφετεινὸς ἠρτημένος ἐλαιόκαρπος τῆς Μονῆς ἡμῶν συμφώνως μὲ τοὺς ὅρους καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ταὐταρίθμου ἡμῶν διακηρύξεως. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται τῶν μὲν ἐλαιοτμημάτων τῶν κειμένων ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἀμφίσσης καὶ Ἐλαιῶνος, ἐν Ἀμφίσσῃ, τῶν δὲ ἐν τῇ περιφερείᾳ Χρισσοῦ καὶ Δελφῶν, ἐν Χρισσῷ, τῇ 14 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ὥρᾳ 10—12 π.μ. καὶ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Συμβολαιογράφων καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου. Οἱ βουλόμενοι νὰ συναγωνισθῶσι δύνανται νὰ προσέλθωσι καὶ πλειοδοτήσωσι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δημοπρασίας ἀφοῦ πρῶτον καταβάλωσιν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Μονῆς ὡς ἐγγυοδοσίαν τὸ 1]10 τῆς ἀξίας ἑκάστου ἐλαιοκτήματος.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Νικάνορος προκηρύσσει ὅτι ἐκτίθησιν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκμισθώσεως τὴν χειμερινὴν βοσκὴν Παληοτούρκου ἀπὸ 26ης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. μέχρι 23ης Ἀπριλίου 1929. Ἡ δημοπρασία γενήσεται ἐν Γρεβενοῖς τῇ 1η προσεχοῦς Ὀκτωβρίου, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ καὶ ὥρᾳ 10 12 π.μ. ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς ἀγορᾶς, ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Γρεβενῶν Χρήστου Ἀκτσελῆ καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ὑπ' ἀριθ. 114 ἐ.ἔ. διακηρύξεως ἡμῶν, ἧς ἀντίγραφον παρὰ τῷ διαληφθέντι Συμβολαιογράφῳ, ἔνθα οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὅρων.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σκαφιδιᾶς διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ ἐκποίησις τοῦ ἐλαιοκάρπου τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας τῶν ἐν Φιλιατροῖς ἐλαιοδένδρων τῆς Μονῆς, γενησομένην τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π.μ. ἐν Φιλιατροῖς καὶ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν καὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ἐράνης κ. Γεωργ. Κτενᾶ ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ. Ὡς πρώτη προσφορὰ ἀντιτίμου ὡρίσθησαν δραχ. 40.000 εἰς χρῆμα, καὶ εἰς εἶδος διακόσιαι ὀκάδες ἐλαίου, παραδοτέου εἰς τὴν Μονὴν πρὸς χρῆσιν αὐτῆς, καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἀρχικῆς καὶ ταὐταρίθμου καὶ ταὐτοχρόνου ἡμῶν διακηρύξεως κατατεθειμένης εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Μονῆς πρὸς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφε ομένων. Ἡ δημοπρασία γενήσεται ἅπαξ καὶ τελειωτικῶς.

Ὁ Ἡγουμενεύων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν Μετσόβῳ μοναχὸς Θεοδόσιος Ὄκκας προκηρύττει ὅτι τὴν 30ην Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 πρὸ μεσημβρίας ἐνεργηθήσεται ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν τῇ ἐν Μετσόβῳ κειμένῃ Πλατείᾳ Τοσίτσα ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογραφοῦντος Εἰρηνοδίκου Μετσόβου κ. Δ. Βελούδη πλειοδοτικὴ δημοπρασία πρὸς πενταετῆ ἐνοικίασιν τῶν τῆς Μονῆς Ἁγ. Νικολάου ἀγρῶν ἀνερχομένων εἰς στρέμματα ἐν ὅλῳ τριάκοντα ἐν ἀριθ. 31) ἤτοι εἷς ἀγρὸς εἰς Γυνέτσι εἰς παλαιοκάλυβα στρέμ. τέσσαρα (ἀριθ. 4), εἷς ἀγρὸς εἰς Γυνέτσι εἰς τὴν ἑτέραν στρέμ δύο (ἀριθ 2), εἷς ἀγρὸς εἰς Γυνέτσι ἐπάνω εἰς τὸν δημόσιον δρόμον ἀριστερὰ στρέμ. ἓν (ἀριθ. 1) (ἷς ἀγρὸς εἰς Γυνέτσι ἀπὸ βούσιο Γκύκα στρέμ. δύο ἀριθ. 2), εἷς ἀγρὸς εἰς λάκο Μπαρούτι ἢ Καλόγερο στρέμ. ἑπτὰ (ἀριθ 7), δύο ἀγροὶ κάτωθεν τῆς οἰκίας τοῦ Νικολάου Παπαποστόλου στρέμ. τρία (ἀριθ. 3), εἷς ἀγρὸς εἰς Μουτσάρα ἀριστερὰ μὲ Νεκροταφεῖον Ἁγ. Χαραλάμπους καὶ ἐπάνω μέρος μὲ κῆπον Κωνσταντίνου Κατσόρα καὶ κάτω μέρος δεξιὰ μὲ λάκον ὅπου κατεβαίνει εἰς Ἅγ. Νικόλαον στρέμ ἓν καὶ ἥμισυ (ἀριθ 1 1)2), ρεῖς ἀγροὶ εἰς χωρίον Ἀνήλιον περιφερείας Μετσόβου, εἷς ἀγρὸς εἰς Σουλάτινα Καραθάνου στρέμ. τέσσαρα ἀριθ. 4), εἷς ἀγρὸς εἰς Οὐσίτσα Καραθάνου στρέμ. δύο ἀριθ. 2), εἷς ἀγρὸς ἀπέναντι ἀπὸ τὸν βακούφιον μῦλον πουρνάργια στρέμ. ἓξ (ἀριθ. 6). Ἐν ὅλῳ ἕνδεκα ἀγροὶ ἡ (Μονῆς γνωστῶν συνόρων ὡς τὸ κτηματολόγιον τῆς Μονῆς ἀναφέρει. Οἱ βουλόμενοι νὰ συναγωνισθῶσι δέον νὰ φέρωσι τὰ σχετικὰ ἐγγυοδοτικὰ των ἄλλως εἶναι ἀπαράδεκτοι εἰς τὴν δημοπρασίαν.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μυρτιᾶς προκηρύττει ὅτι τὴν 7ην Ὀκτωβρίου καὶ ὥραν 10ην π.μ. μέχρι 12ης ἰδίας ἡμέρας ἐκθέτει εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν μονοετοῦς ἐνοικιάσεως τὸν ἐλαιόκαρπον τῶν πέριξ τῆς Μονῆς ἐλαιοδένδρων, ἐνώπιον τοῦ ἐν Κεφαλοβρύσῳ Συμβολαιογράφου κ. Ξενοφ. Ὑφαντῆ ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του, ἐπὶ βάσει ὅρων συγγραφῆς παρ' αὐτῷ εὑρισκομένων.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Νικάνορος προκηρύσσει ὅτι ἐκτίθησιν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκμισθώσεως τὴν χειμερινὴν βοσκὴν Σουρβάλλας ἀπὸ 26ης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. μέχρι 23ης Ἀπριλίου 1929. Ἡ δημοπρασία γενήσεται ἐν Σιατίτσῃ τῇ 4ῃ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ καὶ ὥρᾳ 10—12 π.μ. ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς ἀγορᾶς Γερανείας ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Σιατίτσης Ναοὺμ Ρούξιου καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ὑπ' ἀριθ. 121 ἐ.ἔ. διακηρύξεως ἡμῶν, ἧς ἀντίγραφον παρὰ τῷ διαληφθέντι Συμβολαιογράφῳ, ἔνθα οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὅρων.

Τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Στανοῦ καὶ Ἱλαρίου, προκηρύσσει ὅτι, ἐκτίθησιν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως τῶν ποιμνίων τῆς Μονῆς, συνισταμένων ἐξ ὀκτακοσίων πεντήκοντα αἰγοπροβάτων, ἐκ πεντήκοντα δύο ἀγελάδων, Μόσχων καὶ δαμαλίων, ἐκ πέντε Βοῶν ἀροτριώντων, καὶ ἐκ δέκα ὀκτὼ—εἴκοσιν ἵππων, καὶ φορβάδων μετὰ τῶν μικρῶν των. Ἡ δημοπρασία διεξαχθήσεται τμηματικῶς ἐν τοῖς ἐτησίοις πανηγύρεσι τῶν Σερβίων ἢ τῆς Κοζάνης, ἀπὸ τῆς 15 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. μέχρι τέλους τοῦ ἰδίου μηνός, ἢ καὶ βραδύτερον ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη, ἐνώπιον τῶν οἰκείων συμβολαιογράφων, καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῆς Μονῆς συμφώνως πρὸς τοὺς ὑπ' ἀριθμὸν 71 ὅρους τῆς Διακηρύξεως ἡμῶν ἧς ἀντίγραφον εὕρηται παρὰ τοῖς ἄνω συμβολαιογράφοις, Κοζάνης Δημητρίου Πράσσου, καὶ Σερβίων Νικολάου Καρτσιώτη, καὶ τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς ἔνθα οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὅρων.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Λειμῶνος διακηρύττει ὅτι ἐκτίθησιν εἰς τετραετῆ μὲν ἐκμίσθωσιν τὸ κτῆμα αὐτῆς «Ἐσωθύρι Κλωπαιδῆς», εἰς διετῆ τὰ κτήματα, «Ἀστιβωτά», «Παπᾶ Λάκκος», «Πρασινάκι», «Μέλαγγας καὶ Ἀθανάσινας», «Ληόμπουλον», «Πέρα Χωράφια», περιφερείας Ἁγίας Παρασκευῆς. «Τσόνια» (κομ. 5), «Ἀμπέλι εἰς Τσόνια», Τσαγγαρίνα», «Καραμάνη», «Ἀσμάκια», «Περιβόλα», «Ἅγιοι Ἀπόστολοι» περιφερείας Καλλονῆς. Ἡ δημοπρασία θὰ γείνῃ τῇ Κυριακῇ 7ῃ 8]βρίου καὶ περὶ ὥραν 10ην—12ην π.μ. διὰ τὰ τῆς περιφερείας Ἁγίας Παρασκευῆς, καὶ περὶ ὥραν 4ην—6ην μ.μ. διὰ τὰ τῆς περιφερείας Καλλονῆς, ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν, ἐνώπιον τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τοῦ συμβολαιογράφου Καλλονῆς κ. Ἀντωνίου Χατζῆ Μωϋσέως. Ὅροι συγγραφῆς ὑποχρεώσεων εὑρίσκονται ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Μονῆς καὶ παρὰ τῷ συμβολαιογράφῳ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ

ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ΣΥΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Διευθυντὴς

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθ. Πανεπιστημίου

Τίμημα ἐτησίας ἐγγραφῆς

Ἐσωτ. Δρχ. 50. Ἐξωτ. Φρ. 50. Ἀμερικῆς Δολ. 3

Γραφεῖα «Ἐκκλησίας»:

Μέγαρον Ἀρχιεπισκοπῆς ὁδ. Φιλοθέης 21

Τύποις «Φοίνικος» Ὁδὸς Σταδίου 44 — Ἀθῆναι